

Elsőrangú hazai gyártmány.

Gőzcséplők

Pontos czim:

ELSŐ MAGYAR

GAZDASÁGI GÉPGYÁR

RESZVÉNY-TÁRSULAT

BUDAPEST.

Magyarország legnagyobb és egyedüli **gazdasági gépgyára** mely a gazdálkodáshoz szükséges **összes** gazdasági gépeket gyártja.

Reménytelések megtétele előtt kérjük minden szakkövédőt kérdéssel bizalommal hozzádink fordulni.

Részletes árjegyzékkel és szaksteri felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szeeskavagók. Horzsolók.

„A világ legjobb sámfája“

FÖLDVÁRY IMRE

férfi divat és fehérnemű raktárában.

párja

frt 1.50

Budapest, IV., Koronaherzeg-utca 11. sz. és VIII., Kerepesi-út 9. 7797

Férfi ingek, Jäger-árak, vadász és sport-cizkék dús választékban kaphatók. **Kesttyúk és Nyakkendők.**

Kwizda Fluidja

6 arany, 18 ezüst és érmék.

30 tiszteleti és elismerő okmány.

Turista-fluid.

Eredményesen használva turisták, kerekáruak és lovagok által nagyobb utáni erőltetésre és erőteltetésre.

1 1/2 palackz ára 1 frt.

1 1/2 palackz ára 60 kr.

Ceakis a fenti védjegyes a valódi. — Kapható minden gyógyszerárban. — Főraktár: **Kreisapotheko, Kornenburg (Bécs mellett).** A név, az egy és csomagolás törvényesen védett 7639

Foulards- Selyemkelmék

a legválogatottabb színárnyalatokban, utólerhetetlen választékban, valamint fekete, fehér és színes selymek a jó viselhetőségért irásbeli jótállással. Közvetlen eladás gyári áraton, egyes ruhákra is porto- és vámmentesen a házhoz szállítva. Ezer meg ezer elismerő levél. Minták postafordultával.

GRIEDER ADOLF ÉS TSA

királyi szállítók

selyemkeltő-gyárak szövetsége Zürich. 7781

NINCS CUKORKA KÖHÖGÉS ÉS REKEDTSÉG ELLEN

mely olyannyira ajánlva lett az orvosoktól, mely olyannyira bevált, mely olyannyira elismerve lett, mely olyannyira be van vezetve, mely olyannyira malátatartalmú,

mely oly nagy elismerésben részesült császárok, királyok, hercegek részéről és ki lett tüntetve arany- és ezüst-érmekkel; mely olyannyira enyhítőleg és nyálkaoldólag hat és 50 év óta kitűnő tulajdonságainál fogva legjobb eredménnyel használtatik, miről ezekre menő elismerő nyilatkozatok adnak tanúságot, köztük orvosi szaktekinélyektől és mint

HOFF JÁNOS MALÁTA-CUKORKAI

Egy doboz ára 10 kr., egy zacskó ára 30 kr.

Kapható az összes gyógyszerárban, droguá-, cserege- és fűszerekeskedésekben. Magyarországi kizárólagos fő-**raktár:**

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerlára

BUDAPEST, Király-utca 12. sz.

Palais hajifjító

használatával a megszűnt haj eredeti színét nyeri vissza. A fejbőrt nem fésli, a ruháknak nem foltoz meg, többi előnye, hogy a hajifjítót erősíti és hogy teljesen ártalmatlan. Egy üveg ára 1 frt. Főraktár Budapesten: **Petri Ottó** gyógyszerárban, I. Attila-körút 47. Kapható: **Váci-körút 66. sz., Nádor-utca 3. sz. Király-utca 36. szám** alatti gyógyszerárakban is. 8045

MINDENÜTT KAPHATÓ

RÉTHY FÉLE

PEMETEFÜCZUKORKA

rekedtség köhögés és hurut ellen.

1 doboz ára 30 kr., 5 doboz bértmentes 1 frt 50 kr.

RÉTHY BÉLA gyógyszerár Békés-Csabán.

Chocolaf SUCHARD

LE „MATTERHORN“ (CERVIN) délután RIFFELALP, Svájc

Haj-fiatalító

Herm. Jahneke berlini híres vegyész találmánya. A **haj-fiatalító** nem fésli a haját, hanem a fiatalág eredeti és tiszta hajszímet helyreállítja, a vörös haját barnítja. — Egy üveg ára **2 frt 40 kr.** postával bértmentes, a pénz előleges beküldése mellett **2 frt 75 kr.** Hozzávaló **Brillantine** 1 üveg ára **60 kr.** postán bértmentes **80 kr.** Budapesti főraktár: **EGGER-féle** gyógyszerár a **Nádorhoz, VI., Váci-körút 17.** és a **Török-féle** gyógyszerár. 7811

KATHREINER-FÉLE

Kneipp maláta kávé.

Nagymama nelem is!

Ezektől a kávépótléknak bizonyított a babkávéhoz. ígér, sziv- és gyomorhajtóknak, vérezgősségű orvosság ajánlva. — Legkedveltebb kávéval a családok számára. — **Legkedveltebb kávéval a családok számára.**

KIRÁLYNŐ-ARCZGRÉME,

legjobbnek ismert arczszépítő a világon.

Ezen arczgréme a legrovidebb idő alatt eltávolítja az arczról minden bőrtisztatlanságot, u. m. szepő, pórszes, mitesszer stb. s azt a bőrfelületre és üdév teszi. Teljesen ártalmatlan. **Egy üveg 70 kr., királynő-arczgréme csomagban 1 doboz 50 kr.** — Királynő-hőgygyor fehér, rózsás és krém színben **1 doboz 70 krajczár.** Szétküldés 721

Temesváry József Anyai-gyógyszerlára **ZOMBOR, Jókai-tér 2.** Budapest **Török József** gyógyszerárban, Király-utca 12. sz.

A női szépség

emelésére, tökéletesítésére és fenntartására legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegyíztiszta és szirmentes készítmény a

Margit Crème

Rövid idő alatt szünteti szepő, májfoltot, pattanást, bőrtinktát (mitesszer) és minden más bőrbaját. Kétszínű a részletek és himlőhelyeket még koros egyéneknek is óde bájos arczszínt kölcsönöz, ára 50 kr., nagy 1 forint. **Margit hőgygyor 50 kr., 3 szinben. Margit szappan 35 kr. Margit fagyóp (Zahnpasta) 50 kr.**

Készítő FÖLDES gyógyszerlára, Aradon **Deák Ferenc-utca 11. sz.** Főraktár: **Török József** gyógyszerlára, Budapest, Király-utca 12.

OSAN Legjobb a száznak és fogaknak. Antiseptikus, konzervatív, tisztító, nyugtató, szilikonos és jóval többi tulajdonságú az eddig ismert fogkezelőanyagoknál.

RÓZSATEJ (Orvosihasznosított) a legjobb szájgyógyászati készítmény. 80 kr.

Canningene a legjobb szájgyógyászati készítmény. 80 kr.

ANTON J. CZERNY, Bécs, XVIII., Unt Ludwig Strasse 9.

A Hódoló diszjelvonulás

körkép látogatóinak díjmentesen bemutatattatik a jelenkor legnagyobb szerű optikai találmánya, a **szín-fényképezés.**

a) Veress Ferenc (Koloszvár) kísérleti szintényképek kiállítása.

b) Ives amerikai mérnök által feltalált természetes

c) Ioly dublini tanár színfényképek vetítése.

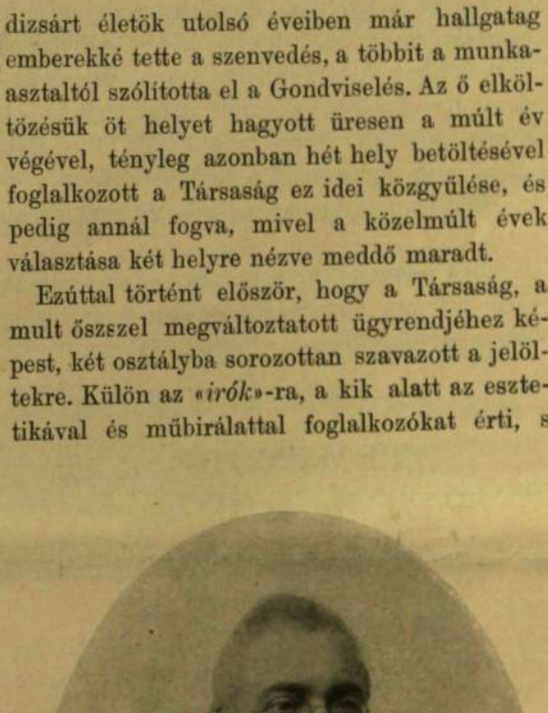
Bemutatások naponta a falragaszokon jelzett időben.

7. SZÁM. 1899. BUDAPEST, FEBRUÁR 12. 46. ÉVFOLYAM.

SZABOLCSKA MIHÁLY.

BERZEVICZY ALBERT.

A KISFALUDY-TÁRSASÁG ÚJ TAGJAI.

A KISFALUDY-TÁRSASÁG tagjai közt a múlt évben sűrű aratást tartott a halál. Abonyi Lajos, Zichy Antal, Szász Béla, Arany László, Horvát Boldizsár tünnek el soraikból — egyik a másik után. Szász Bélát és Horvát Bol-

ALEXANDER BERNÁT.

JÁNOSI GUSZTÁV.

AMBRUS ZOLTÁN.

dizsárt életök utolsó éveiben már hallgatag emberré tette a szenvedés, a többi a munkaszüneteltől szőlította el a Gondviselés. Az ő elköltözésük öt helyet hagyott üresen a múlt év végével, tényleg azonban hét hely betöltésével foglalkozott a Társaság ez idei közgyűlése, és pedig annál fogva, mivel a közelmúlt évek választása két helyre nézve meddő maradt.

Ezúttal történt először, hogy a Társaság, a múlt őszszel megváltoztatott ügyrendjéhez képest, két osztályba sorozottan szavazott a jelöltekre. Külön az **írók**-ra, a kik alatt az esztetikával és műbirálattal foglalkozókat érti, s

osztályából — az irodalomnak és a közéletnek mindannyian érdemes férfiai.

ALEXANDER BERNÁT — a budapesti tud. egyetem a bölcsészeti rendkívüli tanára, a szakabavágó tudományos irodalomnak széles körű ismeretekkel bíró művelője, s a napi sajtónak a színház-, művészet- és könyv-bírálat terén tekintélyszámba menő munkása, — java férfikorát

külön a **«költők»**-re, a kikhez nemcsak a vers-költőket, hanem az elbeszélő irodalommal foglalkozókat is sorozza. Ez ideig, az alapszabályszerű záros határidő alatt, minden egyes tag szabadon ajánlhatott a megüresült helyekre egy-egy jelöltet; most ezt megelőzi a társaság-nak a fölött való döntése, vajjon az **«írók»**, vagy a **«költők»** közül óhajta-e az üres helyeket betölteni. Ezúttal három helyet **«írók»**-nak, hármat **«költők»**-nek szánt; egyet pedig üresen hagyni határozott. Az eredmény ismeretes. Tizenkét jelölt közül ötven nyerték el az általános szótöbbséget. Megválasztattak szavazataik számának sorrendje szerint: Alexander Bernát, Berzeviczy Albert és Ambrus Zoltán az **«írók»**, Szabolcska Mihály és János Gusztáv a **«költők»**

éli, a kibén a Társaság egy tollal, fejjel mindig kész alapos gondolkodót nyert. Negyvenkilenc éves. A Magyar Tud. Akadémiának, a mely az ő filozofiai munkáit két ízben megkoszorúzta, hét év óta levelező tagja; most pedig az a Társaság is ugyanezt a kitüntetést nyújtja neki, a melynek múlt évi, Somogyi-pályázatán «A művészet»-ről írott munkájával is olyan pályanyertes maradt, a kinek művére a bírálóknak csak dicsérő szava volt.

BEZEVICZY ALBERT a közéletnek évek óta ismert, előkelő alakja. A mint — tizennyolcz évvel ezelőtt — tagja lett a képviselőháznak, rögtön feltűnt kiváló szónoki képességével. Világos, nyugodt, higgadt beszélőnek s a közművelődés és közoktatás kérdései alapos ismerőjének bizonyult. Boldog emlékü Trefort fogságot vitte be őt a kultuszminiszteriumba, a hol tíz éven át működött, nyolcz évig mint államtitkár. Buzgó művelője volt ő az irodalomnak szabad országban ezen idő alatt is. Most azonban, a mióta gróf Csáky Albin visszalépésével, ötfélfé évvel ezelőtt, ő is megvált az államszolgálatól s ismét mint törvényhozó értékesíti sokoldalú tehetségeit a képviselőházban, nemcsak szeretettel, hanem bő ismeretei és tanulmányai értékesítésével műveli azt. Tanu reá «Itália» cím alatt a «Budapesti Szemle» által közölt s a könyvpiacozon legközelebb kötetben is megjelent terjedelmes műve, a melyet az egész sajtó osztatlan elismeréssel fogadott s a melylyel az olasz renaissance története beható ismerőjeül mutatta be magát. Negyvenhat éves. Valóságos belső titkos tanácsos.

AMBRUS ZOLTÁN. Egy finom árcélú, gyöngéd idegzetű, törekeny szervezet. Valóságos ellentéte pályatársának: Alexander Bernátnak, a ki az ő tömör alkatával az egészség túltengésének a képe. Ambrus Zoltán külsejének megfelel az ő írói egyénisége is. Bíráló munkájában, érzékeny idegzetével mintegy kírzi a lélek rejtett rugóinak a nyitját; a melyhez — mint az ő lelki egyéniségevel összeforrt adományhoz — a világirodalom ismerete párosul. Újszólva zsenge korától a napi sajtó munkása; választékos és találó kifejezéssel tolmácsolja a gondolatait s a hivatott író jogosult és köteles becsülvényével kezeli a tollát. A Társaság mint műbírálót vette soraiba; de hogy ő költői lelkű elbeszélő is, arról a közelmúlt években sorra megjelenő következő kötetek szólnak: «Ninive pusztulása» (1895), «Szeptember» (1897), «Pók-háló kisasszony» (1898), «Hajótöröttek» (1898). A Petőfi-Társaság már néhány évvel ezelőtt tagjai közé sorozta őt, a ki most 38 éves korában nyeri el a Kisfaludy-Társaságtól is a méltó elismerést.

A «költők» osztályában első győztesül a SZABOLCSKA MIHÁLY neve jött ki. Ez a név mindenütt ismeretes, a hol visszhangra talál a dalba öntött igaz érzés, mert alig van lap, a mely a lefolyt tíz év alatt ne közölt volna tőle egy-egy költeményt; de a mi a külső embert illeti, a részben már nem olyan ismert, mint az «írók» osztályában most megválasztott tagtársai, a kik itt a fővárosban, úgy szólva szemünk láttára fejlesztették ki erőiket. Őt a vidék adta nekünk s most is onnét kapjuk költői megszólalásait. Lelkének Istentől nyert adománya mellett, tán ép ebben az ő vidéki mivoltában rejlik erejének az a titka, hogy a főváros légáramától érintetlen, tiszta hangjaival önkénytelenül be tudja lopni magát a szívünkbe. Nemcsak nem érintette ennek a hangnak magyar varázsát még az az esztendő se, a melyet Páris légkörében élt, hanem ellenkezőleg, ép azok az ő legigazabb magyar költeményei, a melyek ott eredtek a szíve veréséből. Páris csak finomí-

totta őt. A mi a formát illeti, arra egészben véve tán nem mindig ügyel, egyet azonban mindig szem előtt tart: nem dalol mást, mint a mit belsőleg is érez. Költemény-köteteiben («Költemények» 1891, «Hangulatok» 1894, «Ujabb versek» 1898) lelki gyönyörűséggel forgathat az, a kinek érző hurjai vannak s igaz gyöngyökre találhat abban még a bíráló szeme is. Szabolcska Mihály jelenleg 37 éves és csak nem régebbe került Erdély bérczes vidékeinek egy kis helyéről Temesvárra református lelkésznek, a hová azért is örömmel ment, mert ott — a mint maga mondja — közelebb lesz a Tisza vizéhez.

JÁNOSI GUSZTÁV a «költők» osztályában megválasztott másik új tagot szintén a vidék adja a Kisfaludy-Társaságnak. Veszprémi kanonok, s az összes választottak legidősbje. Ötvennyolcz éves. Költőtársa mellett, a műfordítás terén szerzett érdemeiért iri most a méltó kitüntetés. Kora ifjúságában eredeti költeményekkel lépett föl Arany János «Koszorú»-jában; de csakhamar áttért a világirodalom nagy szellemei alkotásainak átültetésére, a melyre neki költőileg fogékony lelke s nyelvünk finomságainak ismerete hivatást adott. Lefordította Milton «Elveszett Paradicsom»-át és Torquato Tasso «Meggzabáditott Jeruzsálem»-ét. Fordított Longfellow-ból, s még 1867-ben «Nyugat Költőiből» cím alatt jelent meg egy kötete, a melyben Hugo Viktor, Béranger és Lamartine-nek jut legnagyobb rész.

Alig töltötte be üres helyeit az irodalomnak ezen érdemes férfival a Kisfaludy-Társaság, máris egy halottja van: Bartalus István.

—y—s.

TEMETŐBEN.*

Horvát Boldizsár költeménye.

Óh! fáj nekünk, de jobb volt mennetek.
Min szeretettel csügge lolketek:
Azt foszlányokra tépdélék.
E kor hajóján törpe szellem ül,
Eszményekért óh, nem küzd, nem hevül
E satnya nemzedék!

Az önző szennytől tiszta pályátért,
Hol versenyeztünk tettben a honért,
— Került az életünkbe bár, —
Kufárok árucarnokká teszik,
Hol ész, tehetség, jellem: árucikk,
Mely foglalóra vár.

A hős nem az, ki bátor szót talál —
S balvéleménnyel nyíltan szembeszáll.
De az, ki hallgat s nem kutat,
S vas fegyelemmel nyomja el a neszt,
Ha vakmerően öbredeznit kezd,
Az alvó öntudat.

Nemes nem az, mint hajdan Kont vitéz,
Ki jog s igazság védelmére kész,
Ha önkény, ármány rája ront.
Azzá lehetsz ma titkos érdemért,
Mit senki nem tud, senki meg nem ért,
Vagy csak suttogva mond...

Eldobni a szerénység fátyolát,
Titánnak hinni s vetni fel magát:

* *Horvát Boldizsár, a nem rég elhunyt kitűnő államférfi, 1894 január hó 4-ikén írta és Kvassay László barátjának adta e szép költeményt «szeretete és ragaszkodása jeléül», de azzal a kikötéssel, hogy e műve csak halála után tétessék közzé. Utóbb Kvassay László úr, a mostanában elhalt gr. Hunyady László titkárának, Szabolcsai Pap József úrnak ajándékozta a becses emléket. A «Vasárnapi Ujság» az ő szíveségéből kapta s egyszersmind Horvát Boldizsár fiának, Horvát Jenő úrnak beleegyezésével közli a magas szárnyalású költeményt, mely fényes bizonyosságot annak, hogy Horvát Boldizsár, a nagy jogász és politikus, költői tehetséggel is meg volt áldva. — Szerk.*

Ujonzéből így lesz ma vezér!
A szerény munka nyomorult robot
S ki tudja jobban útni a dobot,
Azé a pályabőr.

S jutalmul ki helyezze arra sulyt,
A mit a nemzet hála könyve nyújt,
Vagy a mit keblünk rejtetget?!
Az Istennek izen ostromot,
Letépi s büszke mellén hordja ott
A csillagos eget.

A ki szól vagy hallgat s tesz a szerint,
A mint a mester hunyorítva int:
Óh! az a Parnassusra jut.
Őnálló jellem bizton elbukik.
Föl, föl a legmagasabb csúcsokig,
Vak szolgaság az út.

Alig rázá le lánczait a nép,
Sötét árnyékkal bűnös frigyre lép,
Keresve újabb rabigát.
S miért patakban ontánk drága vért,
Jogát eladja hitvány garasért,
Annak, ki többet ád.

Nem ily jövő volt, melyért harezolánk,
A melyért bitó, börtön várt reánk.
Óh! más e látkör, más e lég!
Csak hetvenkedni tud e szolgál had
S az első mennydörgésre szétszalad,
Ha elborul az ég.

S bár nagyjainknak emel szobrokat,
Mi között sok palackot durrogat,
És cifra szóval felköszönt.
De nem szívének dobbanásiban,
Pezsgő hevélye csak a borba van,
Mit serlegébe önt.

Halotti tor e fényes ünnepeley
Az őse felett, ki csak a névben él.
Dieső korával egyiránt
Nagy jellemekben gazdag volt e kor,
Csupán letűntét jelzi e szobor
Hídegy sarkán gyanánt.

Óh! fáj nekünk, de jobb pihennetek.
Min annyi hévvel csügge lolketek,
Ma követőkre nem talál!
A jövő komor, elfeledve múlt,
Az önzés piszkos tengerébe fült
A nemes ideál!

De azért nincsen csüggedésre ok,
Fel-fel derül még komor álmotok,
Mert pezsge e nemzet vére még!
Az elvek, eszmék fény sugarainál
Az ősi nyomra ismét rátalál
Egy lelkes nemzedék.

SZABOLCSKA MIHÁLY KÖLTEMÉNYEIBŐL.

AZ AKÁCZFA.

Ebbe' az egész nagy határba'
Legszébb fa nekem az akácza.
Fehér fűrtös, virágos lombjárt,
Hozzám való hűséges voltáért.

Mikor a bölcsőmben feküdtem,
Már akkor is ott állt fölöttem.
A mi házunk' mindig úgy szeretete
Az udvarunk vele volt beszegve.

Álmodozván százszor alatta,
Virágait rám-rám hullatta.
S addig-addig hullatta, hullatta:
Hogy a szívem megredült alatta.
És mikor így színe-hagyottan,
Egy kis lányba belefogóztam:
A legelső csókra, mit az kapott,
Az akácza virága biztatott.

— Jártam már azért sok helyütt.
De csak egyet néztem mindenütt.
S az akácza a hol nem virágozik:
Én se bírtam ottan ki sokáig!

S hogy a síromon is ott legyen,
Meg se kell azt hagynom énnemem.
Úgy is tudom, a szívem porából:
Virágosan megterem magától!

SALZBURGI CSAPSZÉKBEN.

Nem a Tisza partján fekszik ez a csárda.
Benne halavány sör, nem piros bor járja.
A nagy asztal mellett sváb legények ülnek,
Egy verklis valami
Nótát köszörülget.

Folyik a sör, a szó — mignem összevesznek.
Szerető, vetélytárs egymásra ismernek;
Egy másra ismernek, a mint nem mernek,
Vidám verkli-szónál
Csak úgy veszekednek! . . .

Ha ez a csárda a Tisza partján volna:
Arról a leányról kevesebb szó folyna,
Az is, a mi folyna, tudom, másként folyna,
S idebent azóta
Csak egy legény volna!!

HORTOBÁGYON.

Beszélgj, be szép vagy, S hogy annál több legyen
Édes Hortobágyom, A gyönyörűsége,
Nincs teneked párod Habos délibábót
Hetedhét országban, Himezget beléje,
— Sehol a világon. — Minden nyári délre.

Úgy szeretem benned Nappal délibábót,
Az egyenséget, Este meg, este meg:
Fölöttem lebegő Rá néhány maradék
Örök esendőség, Csillagot veleteg,
— Komoly büszkeséged. — Szép pásztortűzeket.

Isten e földet tán Barna legény bámul
Külön teremtette, E csillag lángjába,
S mint egy selyemkendőt S rá gondol a maga
Ide terítette, Élte csillagára:
— Gyönyörködni benne. — Egy kék szemű lányra.

Aztán kiesipkézte Fájó gyönyörűség,
A Tisza partjával; A mit gondol róla . . .
A Tisza-part mentén Ebből terem itt, hej!
Tarka pántlikával; Az a sok szép nóta,
— Százezer virággal. — Vagy ezer év óta!

Be szép vagy, be szép vagy,
Édes Hortobágyom:
Nincs teneked párod
Hetedhét országban,
— Sehol a világon!

JÁNOSI GUSZTÁV MŰFORDÍTÁSAIBÓL.

A PATAK.

Tennyison Alfred.

I.

Onnét jövök, hol szárcsa, gém
Tanyáz. Egy nagyot szoktem —
S már a haraszt közt csillogok
S lenn esőtetek a völgyben.

A halmok mentén rohanok,
Siklom sziklák gerinczén,
Ötven hidon, husz falun át
S egy kis városka mentén.

Mig a tanyához eljutok
Hol a folyamba ömlöm:
Az ember jó, meg, — én megyek
Előre csak örökök.

II.

Csacsogva, esőrgve törtetek
Szürten, kövön, fűvönnyen:
Lankáson lejtve lépdelek,
Suhanok a sekélyen.

Minden kis öblöt megfutok
Imbolygva, enyelveg;
Ha a szigethez eljutok
Rám hajlik fűz, rekettye.

Csak csacsogok, csak csevegek
Mig a folyóba ömlöm:

Az ember jó, meg, — én megyek
Előre csak örökök.

III.

Itt megburom, ott fölbukom,
Egy-egy virág reám hull,
Itt egy sügér, ott fűrgé kolez
Szegődik, úti társul.

És itt-ott hóhelyet sodor
Játszi habból szeszélyem;
És itt és ott ezüst fodor
Csillog arany fűvönnyen.

És mind viszem, elrengetem,
Mig a folyóba ömlöm:
Az ember jó, meg, — én megyek
Előre csak örökök.

IV.

Köszöntöm a zöld pászitot,
Az árnyas ligetesekét;
Megsókolom a hű szívek
Mégis, szép nefelejtét.

Itt kiderül, ott elborul,
Most fecske szántja orezám,
Vig táncot jár a napsugár
Agyam fehér homokján.

Hold-, csillagfénynél suttogok
Tövisbokr tövében,
Lappangva, félve elbukok
Nádasom erdejében.

S csacsogva tovább esőtetek
Mig a folyóba ömlöm:
Az ember jó, meg, — én megyek
Előre csak örökök.

AMERIKAI SZOKÁSOK.

(Európa ferde itélete Amerikáról. — A bevándorlók. — A tulajdonképeni amerikaiak. — A magánlak rendszere. — A fifth-avenue. — Az «Arion-ból». — A «high society». — A szállodalak élet.)

Irta Virter Ferencz.

Egészen megszokott dolog már, hogy ha Amerikáról olvasunk, az mind valami különös, leggyakrabban neveléses színben tünteti fel eme nagy világrész lakóit. Amerikai furcsaságok, ferdéségek leírása napirenden van az európai lapokban; az a vélemény pedig, hogy Amerikában oly mesésen könnyű a meggazdagodás, még most is, annyi keseri tapasztalás után, évről-évre, százezerrel vonja oda minden nemzet kivándorlóit, kalandok után vágó tömegeit.

A mi az amerikai társadalom ferdéségeit illeti, tagadhatatlan, hogy ezek csakugyan nagyobbak, számosabbak, feltűnőbbek, mint nálunk; de ez nem is képzeltető másként ott, hol a különféle nemzetiségű elemek összeolvadása a különféle szokások és karakterek egybefejlődéséből egy előtűnik sok tekintetben bizarr általános karaktert teremtett az idők folyamában. Hanem ennek a karakternek a képe Európában mégis sokkalta inkább karrikatura, mint hű fénykép. A mi pedig az amerikai üzleti világot illeti, arról meg épen túlhajtott a fel-fogás Európában. Társadalmát nem is ismerik Európában; legalább nem azt a valóban amerikai társadalmat, mely az idegen elemektől menten, a tisztán angol ősi alaplól fejlődött azzá, a mi ma.

A kivándorlók képzeletében Amerika annyit jelent, mint New-York városa. Legtöbbjének pénze csak idáig terjed; s ide megérkezve, továbbra jutni nem is igen vágyik egy sem. Itt élnek, szenvednek, csalódnak, küzdenek, míg nem fele elsüllyed nyomorában, másik fele pedig annyit szerezhet, hogy visszatérhet ismét régi hazájába, a honnan elszakadt. Ezrével, százezerrel tolongnak New-Yorkban az emberek eme nyomorultjai és a mi a dologban a legérdekesebb, valamennyi átkozva azt a percet, melyben az idejövétel gondolata bennök megszületett. A kik visszatérhetnek, a régi hazába, mindenféle képzettségeket kürtölnek szét a messze földrésztől. A meg nem értett életet saját világításban adva elő, természetesen oly furcsaságokat ter-

jesztenek, a mikre az amerikai maga sem ismerne rá, de Európában hiteltelnek s épen azért talán, mert furcsák. A nyomor fekete színekkel festik s átkozzák a «yankeet», a mért munkát nem ad; azt azonban egy sem teszi hozzá, hogy az ügyetlen ő volt, mert kétségkívül van ott elég foka, csak nem minden esz-kimó ügyes a zsákmány elejtésében. Sok az ember; az bizonyos; de ki hív oda még többet? s vajjon nem természetes-e, hogy az amúgy is túltöltött városban nem fogadják tárt karokkal az idegent, a ki csak szaporítja a népességet, koncra les és még csak beszélni sem tud velők? New-York városában sok százezerre megy azoknak a száma, a kik még angolul sem tudnak; s igen sokan sohasem tanulják meg a nyelvet. A szükség és a nemzeti vonzódás összetobozza azután az idegen elemeket külön gyarmatokba, a hol a «nemzeti vonások» az amerikai szabadság levegőjében meghonosítják a külön-külön nemzeti sajtáság legrosszabb részeit (a magyaroknál a kártyázást, dévajkodást; a francziában a ledérséget; az olaszban a késelest, stb.), a mi elől aztán elzárkózik az amerikai társaság, körülvéve azzal az átláthatatlan kínai-fallal, melyet tulajdonképen maguk a bevándorlottak emeltek.

Ez az amerikai társaság az, melyet Európában nem ismernek s a melyről jelenleg szólni kívánunk.

*

Semmi sem öltik annyira szemébe az idegennek New-York városában, mint az a roppant különbség, mely az idegenek által lakott utcákban és az amerikai városrészekben mutatkozik. Az idegenek által elrejtett részben, New-York város déli és keleti végében szinte lehangel a kedélyt a mesés piszok és fűlértő láma. A tulajdonmólag magyarok által lakott *Houston-street* (csúfneve: *Gulash-avenue*) tájéka szinte kínzás a jóízű és érzékeny embernek. Az olasz negyed síkatorai és a muszka-zsidók fészke meg épen veszélyesek az éj homályában. A *Bowery* hírhedt csapszékei üdort keltők. És ezekkel ellentétben állnak a felső és nyugati városrész zajtalan, tiszta utcáinak, hol tulajdonképeni amerikaiak laknak. Ide nem hatol a tele torok-kal ordító csöcselék lármája: csaknem néma minden s a merre a szem tekint, mindenütt izlés, előkelőség uralkodik, mi az angol-amerikaiat leginkább jellemzi. Egy ily utcán végig haladni elég, hogy megértünk mindent az amerikai életmódjából. Minden kapu zárva, minden sarok tiszta, a házak építési stílyje kezesetlen. Sehol semmiféle szenzáció hajhászás: az ajtók mögé nem hatolhat a kíváncsi szem.

Zárkozottsg. Igen, ez a legáltalóbb kifejezés arra, hogy ezt a családi életet egy szóval jellemezhesük; de e zárkozottság a legkitűnőbb udvariassággal és lovagiassággal párosul.

A «*Sky-crappers*» (felhőkarczólok) szédületes építési modora mellett, (mely hatalmas palotákban csupán irodák helyiségei foglaltatnak), — egész másképp épültek a lakóházak. Az egymást derékszögben metsző *avenuek* és *utczák* (*street*) legpraktikusabb berendezéssel bírnak Amerikában. Ugyanis, nem hangzatos nevekkel jelölik meg az utcákat, hanem számokkal. Pld. a következő ezimzés: 312. (házzám) W. (nyugati rész) 72. (utca). Mennyivel könnyebb tehát reátalálni így az idegennek egy ezimre, mintha a tömérdék utca valamennyi *nével* volna állatva! Az *avenuek* szélesek s itt pompáznak az üzlethelyiségek, itt haladnak a közlekedési eszközök. Az *utczák* épületei kizárólag lakóházak, azokban üzlethelyiségek sohasem nyitattanak s az utcákban (csekély kivétellel) közlekedési eszközök nincsenek.

Ezen utcák házáinak építési modora igen sajtáságos, mert a tehetősebb amerikai sohasem lakik idegenekkel egy házban. Azok a hatalmas négy- és ötemeletes paloták, melyek az európai városokban szokásosak, — itt egyáltalán ismeretlenek. A házak aprók, keskenyek, alig két emeletes s mindenik emeleten legfeljebb két-két szoba van. Szóval, épen egy család számára alkalmas fészkek. Minden utcában valamennyi ház egyforma.

A háza az utcáról vezet fel egy rövid külső-lépcső, melynek végében a diszes üveg-ajtó van. A külső üveg-ajtó (a kapu) állandóan nyitva van, hogy a jövevény eső esetén azonnal fedél alá juthasson. E «kapu» után azon-

ban egy másik, mint ajtó következnek, határolva azt a kicsiny, körülbelül két négyszögmetri «kapualjat», melynek oldalán a házi telefon, a levélszekrény és a villamos csengő gombja van.

A belépő csemet, mire nem sokára valami sajátos neszt hallatszik az ajtó zárjában: az emeletről megindított titkos gépezet működésétől magától megnyílik az ajtó. Benyitva a fogásokkal és tükrökkel felszerelt előszobába, melytől balkézre az elfogadó terem állandóan nyitott, pompásan berendezett helyiségében, kényelmes ottománra helyezkedve, disznóvénnyel, festményekkel, könyvekkel, zongorával, stb. társaságában várja meg a belépőt, míg a zajtalan lépkedő inas vagy szobalány a látogatót az emeleten tartózkodó háziúrnak felviszi.

A látogató fogadása a földszinti teremben történik. Az emeleti szobába csak a legbízal-

az utóbbi években átharapódzott még azokra a fényes templomokra is, melyek az ötödik avenue mentén emelkednek. Az elegáns világ templomába sem léphet a közönséges ember; azt ők csak a maguk részére építik és tartják fenn.

A nyilvánosságtól való tartózkodás természetes következménye az, hogy New-Yorkban a bálók — legalább oly értelemben, mint Budapesten — teljesen hiányoznak. Ki van zárva az ismerkedésnek az a kedves szokása, mely a mi fővárosunkban farsang idején divatozik. Az egyetlen nyilvános bál, melyet a francziák klubja kezdeményezett sok évvel ezelőtt, — a Central Palace termeiben évről-évre ismétlődő álarozos «Arion-bál» — sokkal inkább nyilvános és sokkalta vegyesebb társaságokat lát parcelljén, semhogy azt a mi bál fogalmainkkal egy sorban említhetnők. Ebben a bálban nem is fordul meg a «társaság», a «high society».

A nyilvános bálók híján azonban annál han-

van a kolozsális műtömeg, melynek «The hotel Waldorf-Astoria» a neve. A tizennégy emeletes fényes palota Astor-pénzen emelkedett s ennek a roppant vagyont jelentő névnek befolyása folytán lett a «magas» társaság találkozó helye.

Este hattól fogva kezdődik a magánfogatok hosszú sorának megállapodása a déli növényekkel díszített főbejárat üvegkapui előtt. A földszinti pálmakert, melynek minden egyes fája virágzik és gyümölcsözik a mesterséges napfényben: ez képezi a legelső meglepetést, mely a belépőt fogadja. Jobbra-balra vannak a különböző stílusban pompázó elfogadó termek. A «Marie Antoinette»-terem, a «Turkish-saloon», a «Louis XVI. reception-hall», stb. mindegyike remek a maga nemében.

Ezekben a termekben verődik össze az előkelő világ. Belépő-díj nincsen. Költsézésre kényszerít nem ismernek.

I. felvonás, 4-ik jelenet.

Biróné (Ágh-hoz): Ne présmitáljon annyit, hanem ide azzal a levéllel.

BERCZIK ÁRPÁD «HIMFY DALAI» CZIMŰ VIGJÁTÉKÁNAK DISZKIADÁSÁBÓL. — R. Hirsch Nelli rajza.

masabb barátok nyernek meghívást. A férj távollétében pedig az úrnő férjfilátogatót soha sem fogad.

Az ily kisebbszere házakon kívül természetesen igen nagy számban vannak a nagyobb-szabású paloták is: a dúsgazdagok fényes magánlakai.

New-York város középhosszúságát metszi keresztül az a fényes palotasor — a világhírű fifth-avenue, — melynek minden egyes palotáját milliommós lakja. Itt fészkelnek a Gouldok, Vanderbiltek, Rockefellerok, stb., kiknek fényűzése mesevilágba illő.

E paloták berendezései regéket tudnának mesélni arról a gondról, melylyel az izlés mesterei az egyes bútordaraboknak Párisból és Londonból való megszerzésében fáradoztak. E pazarlással berendezett palotákba való bejutás azonban ki van zárva a közönséges halandók számára. Bizonytalán mondhatom, hogy könnyebb egy európai udvar estélyére meghívót szerezni, mint pl. Mrs. John Jacob Astor márványpalotájába az 57. utca sarkán.

Ez a zárkózottság csaknem túlságba megy s

gosabbak és vidámabbak a maguk körében rendezett mulatságaik. A fiatal Astorné estélyeiről csodákat mesélnek időről-időre a «New-York Harold» hasábjai. A Rockefellerek báljai meg épen fényesek. Richard Vanderbilt báljai meg épen hangján beszél a szelíd és reklámozó kerülő «Sun», melynek lapjai kizárólag az előkelő világ életével foglalkoznak.

A nyilvánosságnak egyetlen mozzanata van csak és ez a fényes szállodákban folyó élet, este hattól a színházak bezártáig.

A «szállodákban folyó élet», — e kifejezést bővebb magyarázat nélkül Budapestben nem igen értenék meg. Nem arról van szó, hogy a szállodákban lakók szokásai minők; noha ez sem érdektelen. Mert a szállodák Amerikában igen nagyszabásúak s roppant összegekkel építvők s képek a legmesszebb menő igények kielégítésére is. Igen, egész művészet az, a mit a vendégek ellátásában itt kifejtenek. Hanem az a bizonyos «szállodai élet» egészen más, valóban amerikai szokás és figyelemre igen érdemes.

Az ötödik (fifth) avenue s a 34. utca sarkán

Ez összefüggések itt hasonlatosak a mi vidámabb mulatságaik. A fiatal Astorné estélyeiről csodákat mesélnek időről-időre a «New-York Harold» hasábjai. A Rockefellerok báljai meg épen fényesek. Richard Vanderbilt báljai meg épen hangján beszél a szelíd és reklámozó kerülő «Sun», melynek lapjai kizárólag az előkelő világ életével foglalkoznak.

Nyolcz óra tájban ritkulnak a tömegek, ki színházba, ki meg a szállodai éttermek, vagy egyéb helyiségek sokadalmába vonul, vagy pedig egy részük benépesíti a tizennegyedik emeleten üvegtető alatt elterülő virágos kertet, mely egyik alkatrésze annak a nemrégiben alapított, de máris nagy hírű női klubnak, melyet Astorné teremtett s melynek tagjai kizárólag nők, — természetesebb csak a legbensőbb társaság hölgyei.

Ebben a szentélyben, fenn a magasban, gondoskodva van a kényelem legparányibb részletéről is. Még külön konyhájok is van,

I. felvonás, 12-ik jelenet

Szalóky: Te vagy az édes rózsám.
Anuska: Én?
Szalóky: Dehogy, a Róza!

külön személyzetök, mindez azonban a szálloda keretében s e helyen egy csésze tea többbe kerül a klub tagjainak, mint a földszinten egy hat fogásos ebéd. Egy hat fogásos ebéd t. i. a földszinten óriási összeget jelent.

Ez a klub, helyesebben ennek a klubnak tagjai, képezik központját annak az előbb említett nagy társaságnak, mely Amerika fényűzését a mesevilágba emelte, összpontosítva magában az új világ életének minden hálózatát, láthatatlanul, de nem csekély erővel intézve sorsát minden nagyobb fajta eseménynek, a politikában épen úgy, mint a börzén és a művészetben. E helyen mondják ki a kezdő tehetőségek jövőjére vonatkozó ítéletet. Itt kuszálódnak össze a vasuti vállalatok, ezüstbányák és ágyúgyárak vezető, irányadó szálai. Itt történt a tiltakozás az ellen a vakmerőség ellen is, hogy Európa kopott czimerei amerikai aranyokkal fényesítsék ki a színehagyott nemesi koronákat.

Mikor pedig az «Old glory» megvédésére és a kubai segélykérők támogatására háborús szelek sivitották be az Atlanti Óceán partjait s a Pampák végtelen síkjait: e helyről indult meg az áldozatkészség gazdag adományozásának ama sorozata, mely milliókat juttatott a haza intézőjének keze közé, hogy abból teremtsen meg a esodát: haditengerészetet és katonaságot egy tollvonással, — néhány nap alatt.

Miss Helen Gould egy század huszárságot állított fel egymaga: lovat, egyenruhát és pénzt adva a toborzottaknak. Rockefeller és Astor kéjyachtjaikat ajándékozták oda. Mr. T. Ladew volt a híres és sok csatában résztvevő «Mayflower» torpedó-űző hajó adományozója. S az az itt említett nagy adakozók példáját még igen sokan követték.

Es ez a zártkörű társaság, mely két év óta már az európai herezegeket is kitagadta magából, sőt gúny tárgyává tette az elmúlt nyáron a turini gróft is, mikor annak házassági céljai köztudomásra jutottak, — ez a társaság körébe fogadta az egyszerű tengerésztestet, kinek sem milliói, sem ősei nincsenek, hanem hőse lett a hazának bátorsága és szelleme révén: Hobson értem.

Annak a «society»-nek céljai sokkal nemessebbek, mint a legtöbb európai előkelő társaságé. Csak egy pillantást kell vetnünk azokra a nagyszabású emberbaráti intézményekre, melyek

New-Yorkot elhalmozzák s a minők nálunk csak zsebkidásban találhatók. Iskolákban tandíj nincsen; még könyveket és irományokat is ingyen kap a tanuló. A kórházakban pedig nemcsak díjtalanul látják el az utazó felcsodált beteget, hanem távoztakor pénzzel, sőt munkával is ellátják őket. A népkonyhákban tizezrével ülnek asztalhoz vendégeik. S a milliós tulajdonosai nem hevertetik pénzüket bankok szekrényeiben, hanem építetnek, vállalkoznak, örökösen tevékenységben tartják a pénzt, a mi által munkát nyernek a munkátlanok s ha nagy is a nyomor New-Yorkban, még sem verhet gyökeret ott sem a szociálizmus, sem pedig az anarchizmus.

«HIMFY DALAI» SZEREPLŐI.

Berczik Árpád «Himfy dalai» vigjátékának több jelenetét bemutattuk R. Hirsch Nelli szellemes rajzai után; most, a február 5-iki — Kisfaludy-napi — előadása alkalmából a darab nemzeti színházi főbb szereplőinek jelmezképeit közöljük, melyek eredetiségüknél és korhűségüknél fogva kétségkívül érdekelné fogják közönségünket. A jelmezeket Kéméndy Jenő rajzai után készítették s azok nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy öregapáink és nagyanyáink világába beleképzelhessük magunkat.

A nők akkori divatja teljesen a francia u. n. empire-divat volt, de a férfiak festői, nyalka viselete magyar maradt. Örömmel látjuk fel-támadni a «régis szép világot», a «régis jó időt», gyönyörködünk az a korbéli hangban, erkölcsökben, divatban, a mint azokat, Kisfaludy Sándor kifejezésével élve, ez a «nemesházi rajzolat» mutatja.

A Nemzeti Színház főbb szereplői közül Csillag Teréz, Rosty Jolán szeretetreméltó sze-

SZEGEDI RÓZA.
OS. ALSZEGHI IRMA.

SZEGEDI RÓZA (OS. ALSZEGHI IRMA).

BERCZIK ÁRPÁD «HIMFY DALAI» CZIMŰ VIGJÁTÉKÁNAK DISZKIADÁSÁBÓL. — R. Hirsch Nelli rajza.

mélyesítőjének képe hiányzik a mai számunkban között csoportozatból, de az ő képét — mely félig arckép, félig tanulmányfő — Hirsch Nelli rajza után már minap közöltük.

Az előadásról és előadókról megemlékezünk annak idején színházi rovatunkban, ma csak röviden akarjuk elismerésünket a jeles előadónak kifejezni, hogy a darab hangját, stíljét olyan szerencsésen eltalálták. A műnek hazafias, irodalmi iránya és színe könnyen pathetikus vagy szentimentális hangra esábíthatta volna őket. De ők természetesen, jóízű, kedélyesen, vigjátéki modorban adják elő, a férfiak közül senki se szaval vagy pathetizál, a nők közül senki se érzélgősködik. S ezért kiváló elismerés illeti első sorban Cs. *Alszechy Irmát*, a ki Szegedi Rózát egyszerűen, kedvesen, vigan, s — ott a hol kell — érzéssel, költészettel játsza. (Az ő képét a színmű diszkidásából Hirsch Nelli rajzában közöljük.) — Hasonló kísérésnek volt *Vizvári Gyula* kitéve. Rostyól egy kevésbé értelmes színész könnyen csinál pathetikus, deklamáló hazafit. Pedig ez a lelkes táblabíró voltaképp kedélyes öreg úr, a kinek halhatatlansági vágyai és ábrándjai még komikusak is. *Vizvári* sikerült ezt a két ellentétet összeegyeztetni s az ő Rostyja a gondolkodó és kedélyes művészek egyik legszebb emléke marad. Kiszaludy Sándoról se nehéz «hőst» csinálni és deklamáló kaszinó-alakként Tarjagos-Illési czafrangokkal léptetni föl ezt az irodalomtörténeti személyt, a ki hazafi volt és költő egyaránt. *Mihályfi* Károly izléssel kerülte el ezt a veszedelmet s az *embert* mutatja be; Kiszaludyt olyannak állítja elének, a milyen valósággal lehetett, a nélkül azonban, hogy a költőt, a kimagasló szellemet elmulasztaná kiemelni. *Jókedvű*, kedélyes barátai körében, érzelmek, néha fenékelt Szegedy Rózával szemben. — *Rákosi* Szidi *Bíró József*néje mintaképe a régi magyar matrónának. Minden hangléte, minden mozdulata jellemző és igaz. A ki őt ebben a szerepben látta, nem felejtí el se maszkját, se játékát. Hogy kis szerepből az igaz művésznő mit tud teremteni, azt *Vizvári* megmutatja a poézisért és Himfyért rajongó Nagy Pálnéban. A szerzőt is kétségkívül meglephette ez a pompás figura, melyről el lehet mondani, hogy remekbe készült. — «Himfy dalai»-nak előadása egyáltalán a Nemzeti Színház egyik legkiválóbb előadása és a többi szereplő is, kivétel nélkül, dicséretre méltó. *Császár* Imre törlímetszett *Bezeredy* Kálmánja a vidéki földesúrnak prototípjá; *Gabányi* az öreg gazdatisztet, *Ágh* Ferkót *felezi* azokkal az ó apró, frissen elcsélt vonásaival, melyeknek élethűsége mindig gyönyörűséget okoz. De ne feledkezzünk meg Szalóky Péterről se, a ki mint Filátus a credóba, — úgy kerül a plagizátorság hírébe. *Zlahi* Gyula mindig kedves, naiv gyerek s az ő zavarain, kapkodásain nagyokat szoktunk nevetni. Mint Szalóky is kített magáért és kedves párjával — *Ligeti* Juliskával (Bay Annuska) gyönyörűsége őket nézni. * *Dezso* József, az ifjú nemzedéknek és a rokonszenves tagja, a fiatalabbik Kiszaludyt — *Károlyt* — személyesíti vigan, természetesen. A kisebb szerepeket is *Latábar* (Nagy Pál), *Horváth* Zoltán, *Nádny* Béla s mások jól töltik be.

BÓRA KATALIN.

1499—1552.

A német protestánsok az idén országzerte megünnepelték január 29-ét, Luther Márton felesége, *Bóra* Katalin születésének négy száz éves fordulóját. Megemlékeztek ez alkalommal, illő kegyelettel, arról az asszonyról, a ki a reformáció merész és erőlyes kezdőjének hűségese hitestársa, gondjainak enyhítője, bánatában vigasztalója volt.

Bóra Katalin, ki 1499 január 29-én született, kora ifjúságát a nimptscheni kolostorban töltötte. Mikor azonban Luther irataival, külö-

* *Ágh* (Gabányi) és *Bíró* (Rákosi Szidi) jelenétét a vigjáték első felvonásából, továbbá *Szalóky* (Zlahy Gyula) és *Bay Annuska* (*Ligeti* Juliska) egy érekes jelenetét szintén az első felvonásból. *Berczik* Árpád e darabjának nagydísz kiadásából közöljük, mely *Hirsch* Nelli számos rajzával ékesítve, ritka izléses kiállításban jelent meg a Franklin-Társulat kiadásában.

BÓRA KATALIN EGYKORÚ, DOMBORMŰVÉ ARCKÉPE.

nösen a szerzetes rendek ellen szólókkal megismerkedett, elhatározta, hogy nem marad meg apácának s nyolcz társnőjével együtt eltávozott a zárdából. A szökevények egy részét wittenbergai polgárok fogadták magukhoz. Így került *Bóra* Katalin egy *Reichenbach* nevű városi írnek házába, a hol közelebből megismerkedett *Luther*rel, a ki általános meglepetésre 1525-ben nőt is vette. Kevés házasság keltett olyan feltűnést, mint a *Luther*é, melyben a völgyén azelőtt szerzetes, a menyasszony pedig apáca volt.

Házasságuk boldog volt; *Luther* Márton hűségese hitestársat talált *Bóra* Katalinban, a kinek egyénisége, a fenmaradt adatok szerint, inkább erőteljes, kissé érdes volt, mint szelíd; de nagyon eszes, értelmes asszony volt, a ki önfeláldozón támogatta urát nehéz küzdelmeiben. *Luther* hálás is volt iránta s nem csak, hogy őt tette összes vagyoná örökösének, hanem leveleiben is nagy melegséggel, szeretettel emlékszik meg róla. «Nagyon szeretem *Katám*at, — írja egy helyen, — igen, még jobban szeretem, mint önmagamat». Más helyütt meg így ír róla: «Hála Isten, nagyobb hasznomra van, mintsem gondoltam volna, úgy, hogy szegénységemet nem cserélném el a *Krózus* kincseivel».

Ennél a benső viszonynál és egyéniségénél fogva *Bóra* Katalin emléke úgy él a német protestánsok hagyományában, mint a német nő eszményképe. Költők megénekelték, művészek márványban örökítették meg s a német lányoknak példaképek állítják oda az ő alakját.

Képei közül egyike a legérdekesebbeknek az a dombormű, melyet lapunk mai számában közlünk. Az egykorú képmás, mely jelenleg a kieriitzi templomban van elhelyezve, eredetileg *Zölsdorfbán* volt, a hova *Luther* gyakran visszavonult, hogy egyidőre kipihenhesse fáradalmait. E czélra mindig egy barátságos, kellemes szoba állott rendelkezésére. E szobában függött a falon az ő és a felesége domborművü arcképe; az övé homokkőből, *Bóra* Kataliné gipszből, tojásdad alakú keretben, szinesre befestve. Mind a két kép igen realiztikusan van kidolgozva. Az évszám rajta: 1540, de *Bóra* Katalin idősebbnek látszik itt 41 évesnél. Arca szinte parasztos benyomást tesz, — mint egy tekintélyes német tudós írja — s ezt a hatást növeli a feje köré kötött fehér kendő, mely hátul csomóba van kötve s melynek végei kétoldalt messze előállanak.

Ezek talán, épen a realiztikus voltuknál fogva, a leghívebb képmásai *Luther*nek és feleségének. Valószínűleg *János* Frigyes választófejedelem készítette mind a kettőt, mert a *Luther*t ábrázoló domborműnek felső bal sarkán a választófejedelemé.

A *Zölsdorfi* *Luther*-ház összeomlása után a két kép *Kieritzi*-be, az ottani kastélyba került, melynek u. n. *Luther*-termében helyezték el. Később azután, mikor a kastély nagyobb szabású átalakításokon ment keresztül, az ottani templomba vitték, a hol most az oltár közelében, a falon vannak fölfüggesztve.

CSATÓ PÁLRÓL BEÖTHY ZSOLT.

A Kiszaludy-Társaságnak ez évi február 5-én tartott nagygyűlését szokás szerint diszlakoma követte, melyen *Beöthy* Zsolt a társaság elnökéről elnevezett *Gyulai-serleget* fölemelve, szép beszéddel újította föl a társaság egy régi tagjának, *Csató* Pálnak emlékeztet.

Beöthy fölemlíté a *Gyulai-serleg* rendeltetését, mely az, hogy a társaság egy tagja e serleggel emlékezzék meg a társaság egy-egy elhunyt tagjáról és újítsa föl emlékét. Elnökünk e gondolatában — mondotta *Beöthy* Zsolt — nemcsak gyöngédség, hanem egy hagyományos magyar mozzanat is van; az ősmagyar életből maradt szokásra emlékeztet. Mielőtt a magyar gazda innék, kiönt egy kicsit poharából: Igya meg a föld! Áldoz a földnek és áldoz azok emlékének, a kik már a földéi. (Élénk tetszés.) Ma a sor oly egykori társunkon van, a kinek a neve már réges-rógen nem forog közszajon: *Csató* Pálon.

Csató drámairól volt, novellairól, polemikus és műbíráról. Egész egyéniségét, lelkületét két vonás jellemzi: az elmesség és a szenvedély. Egész irodalmi tevékenységében, annak minden ágában e két tulajdonságával tünt ki. Szenvedélyesen foglalt állást *Csató* az Akadémiá, a Kiszaludy-Társaság és a Nemzeti Színháznak akkori hatalmasai, az úgynevezett triumvirátus ellen. Az ok, a miért ezt a harcot megindította, kétségkívül személyes természetű, az elkeseredett ember harca volt, de utolsó gondolatáig, utolsó szaváig a tanult és művelt ember hangján. E harc azok ellen folyt, kikre ma mindnyájan büszkék vagyunk, a kik nemcsak a Kiszaludy-társaságnak, nemcsak a magyar irodalomnak, hanem az egész magyar nemzetnek úgyszólván büszkeségei, a kiknek neve minden ajkón él, holott *Csató*t nemcsak minden szív, de majdnem minden elme elfelejtette. És mégis, egy szemernyi igazságnak az elemét megtaláljuk ebben a szenvedélyes harcban: A hatalmasnak, akár a politika hatalmasa, akár a szellemi életé, hatalmával visszaélni nem szabad. (Igaz! Úgy van! Tetszés.) Sokkal dúsabb, sokkal frissebb azoknak a dicső nagyjainknak koszorúja, a kik ellen *Csató* küzdött, hogy sem el ne merhetnünk mondani, vagy attól kellene tartanunk, hogy tiszteletlenül, vagy méltatlanul érintem ezt a koszorút, mikor azt mondom: *Csató* sokat szenvedett s talán méltatlanul szenvedett. Szinte megindulok, mikor aranyserleget kell emelnem annak az embernek emlékére, a kit sorsa és sorsának intézői csak ürömpohárból itattak addig, a míg ő a magyar közönségnek kevés, de becses irodalmi dolgozataiban arany serlegből öntött. (Élénk tetszés.) Kritikus volt, még pedig a legjavából, a legtanultabbjából, a legelméssébbjéből s a legszenvedélyesebbjéből. — Ezután a szülő *Csató* hírlapírói működéséről szólt, mely azt a tanulságot szolgáltatja az írónak is, hogy beesüljek meg a sajátót, mert *Csató* író volt és megbecsülte a sajátót; a hírlapíróknak is, hogy beesüljek meg az irodalmat, mert *Csató* hírlapíró is volt és a mit legelőbbre becsült, az irodalom volt. A hírlapíradalom és irodalom mindkettőnek csak hasznára való szövetségét látja a szülő *Csató* emlékében. (Hosszas lelkes éljenzés és taps.)

A PÁRDU CZ NYAKLÁNCZA.

Elbeszélés. Angolból fordította S. V.

II.

(Vége.)

Tunis város lakóit ezután egy álló hétig csakis *Débora* viselt dolgai foglalkoztatták s így nem esoda, ha az utókori annak idején szintén fog ezen események iránt érdeklődni. A város olyan volt, mintha a dőghalál pusztitana benne. Szatócsok, ötvösök, borbélyok, kávéosok zárva tartották boltjaikat, kiabáló kengyelfutókat, gyümölcsöt és vizet áruló asszonyokat, egy szóval a keleti városok rendes alakjait sehol sem lehetett látni, mindenki attól félt, hogy *Débora* karmai közé jut, mert a párducz néhány óra alatt a zsidó-negyedben, valamint az arab-szabárban számos embert megfojtott.

Különösek tetszik: miképp lehetett az, hogy egy nagy város lakosai, kik a fegyverforgatáshoz nagyon is értettek, egy vadállattal szemben ily gyáván viselkedtek. Erre nézve a következő felvilágosítással szolgálhatunk. Az általános

zürzavar második napján a városban hatósági parancs tétetett közzé, mely szerint az elszabadult párducz megölése szigorú büntetés terhe alatt tilos.

A nevezetes parancs ekkép keletkezett. Az angol konzul teljes diszben azzal jelent meg az onzarán (városházán), hogy az elszabadult párducz angol alattvaló tulajdona lévén, azt helybeli lakosnak vagy hatósági közegnek elpusztítani vagy megsérteni nem szabad.

Az angol konzul után a svéd-norvég konzul jelent meg szintén teljes diszben. Ez megjelentette, hogy a párducz nyakán maradt nyaklánc egy svéd alattvaló tulajdona, mely vissza szolgáltatandó.

A bej miniszterei már szinte látták az európai hajóhadakat, a mint a kikötőben horgonyvetve, a várost bombázzák. Maga a bej pedig dühösen ráütötte hivatalos pecsétjét a rendeletre, de egyúttal tollvivő miniszterét a selyem zsinórral fenyegette, ha a dolgot valami tisztességes vagy erőszakos úton-módon rögtön el nem intézi.

— Csak egy nyúlfarknyi türelmet uram! — mondá a miniszter — a két hatalmasság egymással okvetlenül össze fog veszni. Mert hogyan lehessen a nyaklánczhoz jutni, anélkül, hogy az ember a párduczot leölje, és viszont, hogyan lehessen a fenevadat a nyakláncz nélkül kézrekeríteni!

E számítás nem is lett volna egészen alapatlan, ha a két hatalmasság e részben egyet értve, az ügy végleges elintézését a két vetélytársra, *Parr* őrnagyra és *Dornberg* ezredesre nem bízta volna.

Kilencz napra a párducz eltűnése után éjjel a régi török temető cziprusai közt egy tigrisvadásznak felöltözött ember kullogott.

— Átkozott gazemberek, — dörmögé magában a vadász — két óra óta botorkálok ezen a helyen. De denevérekön kívül egyebet nem látam! Oh, *Paula*, *Paula*, ha te tudnád mit szenvedek miattad! Náhát kaptam, köhögök. Menjünk baba, egy pohár meleg tea... De mit látok! Ott a párducz!...

És csakugyan a párducz mintegy harmincz lépésnyi távolságban mozdulatlanul hevert a földön egy sűrű mellett. Legelőbb *Parr* őrnagy úgy látta. Fegyverét felkapva löni akart, de az állat eltűnt.

Néhány percz múlva a bozótban valami mozgott. *Parr* kiszámította, hogy a párducz nem oldalt, hanem fejjel fog a bozótból kivonulni, miért is biztonság okáért akkor kellene lönie, midőn az állat egész testét meglátja. Amde a párducz helyett a bozótból *Dornberg* ezredes lépett ki.

— Kevésbe mult, ezredes, — kezdé *Parr*, — hogy a párducz helyett önt nem vettem czélba...

— Teljesen úgy, mint én, — felelé az ezredes. Erre aztán mind a ketten jót nevettek.

— Engedje meg, hogy nyíltan beszéljek, — folytató *Parr*, — úgy tetszik, mindkettőnknek nagyon is neveléses szerep jutott.

— Ez tiszta dolog, — felelé *Dornberg* ezredes. — Ezzel a bolondsággal már kilencz napomat és éjszakámat eltöltöttem.

— En is úgy vagyok vele.

— Nos, lássuk csak. Az átkozott dögöt két nap óta e vidéken senki sem látta. Engemet s úgy látom önt is azzal bolondították, hogy a párducz a temetőben tartózkodik. Már pedig itt egyikünk se látta. Ebből azt kell következtetni, hogy a párducz elhagyta Tuniszt.

— En is azt hiszem.

— Tudja mit, *Parr*, menjünk mindketten a grófnőhöz és jelentsük ki előtte, hogy ez tovább így nem tarthat.

— Helyes. Hadd mondjon ő más valamit, ha már épen azt akarja, hogy miatta a bolondját járjuk.

— Még valamit, — tevő hozzá egy kis várta *Parr* őrnagy.

— Halljuk! *Parr* zsebéből egy csomó kártyát vett elő. — Jó, — mondá az ezredes, — mibe játszik?

— A mibe tetszik; nem bánom akar a házasságba.

— De hova telepedjünk le?

— Erre a márványkő lapra.

— Hiszen ez sűrű!

— Se baj.

CSATÓ PÁL.

Mialatt *Parr* a kártyát keverte, az ezredes egy remek művü ezüst tábori kulacsot vett elő. — Övszer a nátha ellen, — mondá az ezredes — tessék!

És a két vetélytárs egymást éltetve folyton iddogált.

— A világot nagyon gyenge — kezdé *Parr*, — azt sem tudom, miféle szint tartok kezembem. A hold végképen elbűjt.

E pillanatban a holdat eltakaró felhő elvult, s a két játékos azt vette észre, hogy a sűrű körül most már hármán ülnek. A harmadik *Débora* volt, nyakán ott ragyogott a drága ékszer. A fenevad szemét a két vetélytársra szegezte, aztán lassan megfordulva elballagott. *Parr* és *Dornberg* ámulatukból felocsudva, fegyvereik után kapva, egyszerre löttek. A füst cioslása után látták, hogy *Débora* a temető falán áll, egyet ásit, s aztán könnyedén a földre ugrik.

— A fenevad csúfot új velünk — mondá *Dornberg*. — Istenemre esküszöm, hogy az undok féreg onnan élve ki nem szabadul. A falon túl Rustem barátom lakik, ki ugyan nincs otthon, de szolgál ismernék. Jöjjen, *Parr*!

Egy perczel utóbb a két vadász *Rustem* kertjébe ért, és óvatosan előre lépve, fegyvereiket lövésre készen tartották. A kert tulós részén levő lakóház viztartója mellett a hold fényénél egy embert láttak, ki kezében véres kést tartott s kinek ruhája sok helyen vérről be volt mocskolva.

— Hol van a párducz? — kiálta egyszerre a két vadász.

— Megölte, a nyaklánczot pedig ellopta, — mondá az őrnagy.

— A hullát pedig a viztartóba dobta, — tevő hozzá *Dornberg* a viztartóra mutatva.

— Miféle párducz? Mit mondanak. Jó uraim, én félek, — mondá valaki siránkozó hangon.

A két vadász csak most vette észre, hogy tulajdonképen egy alig tizenkét éves fiú áll előttük.

— Hogyan, te semmit sem láttál?

— Semmit.

— De a vér, a kés?

— A vér onnan van jó uraim, hogy tyukokat ölök; e czélra pedig ezt a kést használok. Én *Yusset*, a kis *Yusset* kukta vagyok, és tyukokat, nem pedig párduczokat szoktam vágni.

Ezzel a lábánál heverő arab módra lefejezett három tyukra mutatott.

E kaland óta többé senki sem hallotta a párducz híreit. *Lilienstein* grófnő megunt a dolgot és *Parr* őrnagyot egy más nyaklánczot fogadott el, *Dornberg* ezredes pedig *Karolával* vizsgálta magát, kinek egy más párducz volt. Így aztán *Parr* őrnagy a szép *Lilienstein* grófnőt nőül vette.

III.

Húsz évvel a fentebb elmondott történetünk lefolyása után Tunisban *Ahmed* bej, a hussei-

nita-törzs utolsó ivadéka uralkodott, kinek első és legjobb tanácsadója *Yusset* tábornok volt.

A tábornokot mindenki tisztelettel emlegette, mert köztudomás szerint az ország csakis neki köszönhetette a bej böles és igazságos intézkedéseit, holott *Yusset* tábornok magasabb rangra és több pénzre tehetett volna szert, ha a többi udvaroncok példáját követve, állását tulajdon javára, nem pedig a nép előnyére használja fel.

Egy napon a hatalmas *Rusztém*, kinek kertjében *Parr* és *Dornberg* egykor a párduczot keresték, — délutáni pihenőt tartott. A fiatal rabszolga, ki ilyenkor esibukjára tüzet szokott hozni, nagy alázatosan arra kérte urát, hogy neki egy fél évre szabadságot adjon.

— Ezt az időt pedig, — felelé *Rusztém*, — valószínűleg arra fogod felhasználni, hogy magadféle naplopókkal mulass!

— Nem uram; — én csak írni és olvasni szeretnék megtanulni.

Rusztém elnevette magát. De a jó ebéd után felszolgált finom kávé, nemkülönben az illatos latakia oly jó hangulatba hozták *Rusztém*et, hogy a szolga kérését nem tagadta meg.

— Jó, elmehetsz, — mondá a főúr, — de oly föltétel alatt, hogy tanításod nekem semmibe se kerüljön.

*Yusset*et az irás és olvasás titkaiba *Si Tahar* hírneves taleb (írás tudó) avatta be, még pedig ingyen, min, tekintve *Si Tahar* országzerte ismeretes fősvénységét, sokan csodálkoztak. Utóbb azonban azt rebesgették, hogy a tandíjat *Yusset* alattomban a magáéból fizeti. Erre néhány léhűtő *Rusztém*nek besugta, hogy *Yusset* ötét meglapta és a lopott pénzből *Si Tahar* fizeti. *Rusztém* megvizsgálta a dolgot és miután kitént, hogy *Yusset* ártatlan, az árulkodók talpára egyenként ötven botot veretett.

Egy alkalommal *Si Tahar* iskoláját nagy kiténtetés érte. Ugyanis *Ahmed* herczeg, az uralkodó bej fia, tanítójának kíséretében megátogatta az iskolát. *Ahmed* és tanítója a többek közt *Yusset*hez is intéztek néhány kérdést, ki oly talpraesetten felelt, hogy a herczeg megölelte és még egy pompás kaftánnal is megajándékozta.

Másnap *Yusset* beállított régi gazdájához.

*Rusztém*nek rosz kedve volt. Ügyei rozslú mentek, pénze elfogyott, aajtáját hitelezők és törvénytiszta döngöttek.

— Épen most akartam érte küldeni, — dörmögé *Rusztém*, — holnapról kezdve ismét elfoglalod helyedet a konyhában!...

— A mint parancsolod, uram. De hallgass meg, hadd mondjam el, mi történt velem. *Georgiából* hírt kaptam. Szüleim háromszáz arany bonkonfiát akarnak érte fizetni. Ha azonban kuktaiz szolgáltatásom többre becsülőd, ezt nagy megtiszteltetésnek veszem. A mint tetszik!

— Ördög vigye konyhádat! Nekem a bonkonfiák kellene, — kiálta *Rusztém*, kinek adósságai ép háromszáz bonkonfiát tettek ki.

Erre *Rusztém* kiadta *Yusset* szabadságlevelét, ki neki viszont a kikötött háromszáz aranyat leolvasta.

Néhány nap múlva *Yusset* kihallgatásra jelentkezett *Ahmed* herczegnél.

— Uram, — mondá *Yusset*, — kiváltottam magamat, hogy rabszolgád lehessen. Ha azt akarod, hogy melléd egy hű, értem élni-halni kész ember kerüljön, adjál bármily alacsony alkalmazást palotádban.

A herczeg megértette az ajánlat értékét. *Yusset* fokról-fokra gyorsan emelkedett.

Musztafa bej trónra lépte alkalmával *Yusset* egy veszélyes összeesküvést fedezett fel. Negyven áruló a vérpadra került. Azóta az ország kormányát *Yusset* tábornok vezette.

Halála előtt valaki azt találta tőle kérdezni, hogy mi volt életének legszerencsésebb fogása, mire az aggastyán mosolyogva azt felelte:

— Az, hogy tizenkét éves koromban egy párduczot egy konyhával megöltem!...

Ezen rejtélyes mondatot csak azok értik meg, kik elbeszélésünket figyelemmel elolvasták...

MIHÁLYFI MINT KISFALUDY SÁNDOR.

RÁKOSI SZIDI MINT ÖZVEGY BIRÓ JÓZSEFNÉ.

DEZSŐ JÓZSEF MINT KISFALUDY KÁROLY.

VIZVÁRI MINT BOSTY ANTAL.

VIZVÁRINÉ MINT NAGY PÁLNÉ.

CSÁSZÁR IMRE MINT BEZERÉDJ KÁLMÁN.

GRÓF CAPRIVI HALÁLA.

A német birodalomnak nevezetes halottja van. Bismarck utódja, gróf Caprivi Leo György húnyt el a jelen február hó 6-án *Skyren* nevű falusi birtokán, hatvannyolcz éves korában. A letűnt államférfi mintegy öt év óta teljesen visszavonultan élt. A világnak nem sok oka volt vele foglalkozni; maga Németország is szinte a halátlanságig megfeledkezett róla. Pedig az a rövid néhány év, míg Bismarck örökében ő volt az intéző, épen nem volt érték nélküli sem a német császárságra, sem a hármas szövetségre nézve. Sőt ellenkezőleg. De mert az nem adatott meg neki, hogy második Bismarckká tudjon lenni, s mert a kancellárságról kegyvesztéssel távozott: csekélylették igazi érdemeit is annyira, hogy maga a birodalmi gyűlés, is csak hangtalan fölállással tudott adózni emlékének. Ez az erkölcsi és politikai fukarság azonban a német parlamentet jellemzi legjobban.

Bismarck lemondásakor, 1890 márcziusában, igen válságos volt Németország politikai élete, s közhit volt, hogy Bismarck a világon az egyetlen ember, a kit pótolni nem lehet. II. Vilmos császár ekkor állította a német kormány élére Caprivit, a ki csakhamar be tudta bizonyítani, hogy Bismarck mégsem egészen pótolhatatlan. Sem nagyszabású lángész, sem vas kezű nem vitt magával kancellári és porosz miniszterelnöki székébe, de vitt egészséges, józan ész, világos belátást és tapintatot, mely üdvös és sikeres munkásságra képesítette.

Caprivi fölépítkezett a hármas-szövetségkapcsai ugyancsak resegtek, ropogtak, s nem sok híja volt, hogy a hatalmas alkotmány össze nem omlott és minden békebiztosítékot romjai alá nem temetett. De Caprivi létre tudta hozni a *rohstocki találkozást*, melyen I. Ferencz József és II. Vilmos császár személyes értekezéssel bizonyították be, hogy a francziák megtorló törekvéseinek fenyegető voltáról és a nagy szláv hódító szándékokról világgyá kürtölt híresztelések alap nélküliek. S míg így a két hatalmas uralkodó egymással végezte a nagy világpolitika ügyeit, Caprivi újabb meg újabb tekintélyes összeköttetéseket szerzett, személyes érintkezésbe lépett az akkori idők vezető államférfiaival, tárgyalt gr. Kálnokyval, aztán ellátogatott az olasz kormányelnökhöz, Crispihez, majd 1890 november 8-ikán *Umberto* olasz királyhoz Monzába. E buzgó fáradozásnak meg is lett a sikere. 1891-ben a hármas-szövetséget megújították s így az európai politikai helyzet újra megszilárdult. S hogy Caprivi mégis csak rövid ideig tarthatta kezében a hatalmat, annak oka az volt, hogy a hadi-tengerészetet illető követelésekre nézve nem tudott, sőt nem akart II. Vilmos császár akaratához alkalmazkodni. Ezért kellett helyét utódjának, *Hohenlohe* hercegnek átadnia.

Caprivi pályafutása különben semmi rendkívülit nem mutat föl. Charlottenburgban született 1831 február 24-én, abból az olasz eredetű *Capriva de Caprara Montecuccoli* családból, melynek tagjai a XVII. század közepe óta nálunk is szerepeltek a katonai pályán s melynek egy fia I. Lipót királyunktól báróságot is kapott. A család a múlt század vége felé kezdte *Capriva* nevet *Caprivi*-nak írni. Az elhunyt nyugalmazott kancellár atyja magas rangú porosz állami tisztviselő volt, ki fiát katonának neveltette. Caprivi Leo György igen bevált erre a pályára. Aránylag rövid idő alatt nagy előhaladást tett. Mint Moltkénak egyik tehetséges tanítványa 1883-ban elérte a katonai rangsor utolsó előtti fokát: az admiráliság fejévé, vagyis tengerészeti miniszterré lett s mint ilyen, sok sikeres intézkedést tett a német hadi-tengerészet fejlesztésére. Ezzel tökéletesen megnyerte

a császár kegyét, s a császár bizalma nem sokára abban nyilatkozott iránta, hogy őt tette Bismarck utódjává. Caprivi itt is becsülettel megállotta a helyét; de aztán a császár akaratával való összeütközés miatt le kellett lépnie a kancellárságról.

Azóta elfelejtett emberré lett. De hiában igyekeztek s igyekeznek honfitársai elfelejteni; a történelem könyve tisztessé helyen fogja megőrizni nevét és emlékeztét.

BARTALUS ISTVÁN.

1821—1899.

A magyar zene művészi és tudományos művelőinek egyik sok érdemű kitérője, *Bartalus* István, a Kisfaludy-Társaság és a Magyar Tud. Akadémia tagja, a budai állami Paedagogium nyugalmazott tanára, január hó 8-án befejezte hosszú, munkás életét. Már régebb idő óta gyöngékedett, de igazán beteg csak egy napig volt. A végelgyöngüléssel járó eszűndes elműlás döntötte sírba.

Bartalus István hat évtizeden át folytatott tanári, zeneszerző, dalgyűjtő, elméletirő és bíráli munkásságával megbecsülhetetlen szolgálatakat tett a magyar zenének és a zene elméleti irodalmának. Ő írta az első valóban módszeresnek nevezhető magyar zenei tankönyveket, ő kezdte meg a magyar népdalok és a magyar zenére vonatkozó történeti adatok rendszeres gyűjtését, ő fáradozott legelsőben a magyar zene történetében oly nevezetes XVI. és XVII. századbeli zenemaradványok megfektetésén s azon kurucz dalok megmentésén, a melyeket aztán Káldy Gyula országsgyűjtő népszerűvé tett nyilvános előadásával.

Bartalus István a jelen század derekán, olyan időben tűnt föl, a mikor a magyar zene ügye egészen paragon hevert, s a mikor az előadó zenét is a cigányokon kívül leginkább idegen származású zenészek gyakorolták úgy, a hogy *Bartalus* 1821 november 23-án született Bálványos-Váralján, hol atyja református pap volt. Ez fiát is a maga pályájára akarta képezetni; de az élénk szellemű ifjú, a zene iránti hajlamának engedve, Kolozsvárra ment, hol a jogi akadémiára iratkozott be, egyszersmind azonban az ottani

zene-konzervatoriumnak is növendéke lett s Ruzitska György igazgató vezetése alatt csakhamar igen feltűnő haladást tett a zongorajátékban. Kolozsvárról Zsibóra, báró Wesseleányi házához került nevelőnek; majd 1846-ban egészen a zeneszetre adta magát, s 1848-ig zongoratanításból élt. Utóbb 1851-ben Pesten telepedett meg s innen járt szép sikertű művészi körútjaira. 1869-ben — tehát ép akkor, midőn az 1868. évi népoktatási törvény alapján felállított tanítóképzőkben is úttörő munkásokra volt szükség — ugyancsak a fővárosban állami zenetanárná nevezetett ki. Ebben a minőségében tett a tanítóképző intézeti zene- és a népiszkolai énektanítás módszerének ügyszólván valódi megalapítója; de a tanításból fönnmaradt idejét szakja minden oldalú művelésére szentelte. Tömérdekét dolgozott. Ábrányi Kornéllal és Mosonyi Mihálylyal együtt megalapította a «Zeneszeti Lapok»-at; irt különféle zeneszeti műveket, iskolai könyveket, zongora-iskolákat, alkotott igen sok zeneművet; irt jeles zenei bírálatokat Arany «Koszorú»-jába, «Figyelő»-jébe, Salamon Ferencz «Budapesti Közöny»-ébe, stb. s nem csekély sikerrel foglalkozott a szépirodalommal is. De mindezeknél becsesebb a magyar zenére, különösen pedig annak történelmére vonatkozó nagy munkássága. Könyvet irt zenénk formáiról, tartalmi sajátásairól, kutatta és magyarázta annak elemeit s gyűjtögette példáit. Ebbeli úttörő érdemeiért előbb (1867-ben) a Kisfaludy-Társaság, később pedig (1875-ben) a Magyar Tud. Akadémia is tagjai közé választotta. Ezeknek ösztönzésére és támogatásával, majd a közoktatásügyi miniszterium megbízásából és segélyével nagy kutató és gyűjtő-utazásokat tett kül- és bel-földön. Ezen fáradozásainak egyik nagy értékű gyümölcse a «Magyar népdalok egyetemes gyűjteménye», mely hangjegyes szövegekkel nem kevesebb, mint 1200 dalt tartalmaz énekszóra és zongorára alkalmazottan. Ezen munkája, — mely úgy tartalmánál, mint terjedelménél fogva egyik legmaradandóbb értékű alkotása, — hét kötetben jelent meg s úgy ethnografiai, mint irodalomtörténeti, valamint művészi értékénél fogva elsőrendű népdalgyűjteményünk. Eredeti, énekre (különösen karénekre) és zongorára alkalmazott zeneművei mind száma, mind becsre nézve nagy nyereségei zeneirodalmunknak.

GRÓF CAPRIVI LEO GYÖRGY, VOLT NÉMET BIRODALMI KANCELLÁR.

Mint előadó művész inkább csak fiatalabb korában jeleskedett. A 70-es évek óta majdnem pusztán elméleti munkásságra szorított. Mint az állami Paedagogium zenei szakcsoportjának vezetője, buzgón fáradozott a zenetanítók és zenetanárok képzésén. Tanítványai közül egyik-másik már is szép sikerrel halad a mester nyomain, biztos reményt nyújtva, hogy nemzeti zenének immár szerencsésen föltart aranybányája nem marad további kiaknázóknélkül.

Bartalus István, kivált míg aggkora miatt félre nem vonult, kedvelt s becsült tagja volt a budapesti művészi és irodalmi köröknek. Csenyery Antal, báró Kemény Zsigmond, Arany János, Salamon Ferencz, Szilágyi Sándor, Gönczy Pál, Török Pál, Szász Károly, Gyulai Pál, Ligeti, Erkel, Ábrányi, stb. mind közelebbi bizalmasaik közé számítottak, valamint ifjú kora óta kedves emberség volt az öreg Brassainak, ki soha sem fordult meg Budapesten a nélkül, hogy Bartalust meg ne látogatta volna.

Bartalus szívós erejű s állandó egészséggel ember volt késő véniségeig. Ez előtt csak pár évvel lépett nyugalomba tanári állásáról, melyet mindvégig nagy szeretettel és buzgósággal folytató be. Régóta gyermektelen özvegy ember volt, kinek rokonsága is annyira elenyészett, hogy ravatalára csak barátai és egykori pályatársai helyezhették el az emlékezés és elismerés koszorúit. Úgy dönt ki, mint valami magános vén fia; de érdemes nevével híven följegyzi és megőrzi zenénk és irodalmunk története.

BARTALUS ISTVÁN.

Számos képes lap közölte az eredeti alak rajzát s a közvélemény általában a verklisnek fogta pártját. S valóban, nem is mindennapi jelenség, hogy egy sokszorosos milliomos és ősrégi főúri család fia ilyen állapotra jusson.

Régiekről emlékezni — úgy mond — mindig jó és hasznos volt, mert a régiekről sok tanúság marad. A mi jót hagyhatunk hátra, azt eltanulhatjuk és fejleszthetjük; a mi bűnt pedig tévedtek, tanulság az utódotoknak, hogy ugyanabba ne essenek. Visszapillantván a társaság alakulásának első korszakára, kiemelte, hogy földadatai közé nemesek a költészet és szépirodalom művelését tűzte, hanem az irodalom gazdagítását esztetikai, költészeti, eredeti vagy fordított jeles dolgozatokkal. Tagjaitól nem a maga részére, hanem az irodalom javára várt dolgozatokat. Irodalmi társaságok nem is arra valók, hogy tagjaik egymás biztatására dolgozzanak, egymás műveit olvassák, mert a jeles művek társaságok nélkül is közzé kerülnek. A társaság — úgy folytatta — most is fontartotta fölveit, hogy a míg egyfelől a szépirodalmat annak minden fajával, költői és költetlen beszédben, gyarapítani s fölvirágoztatni igyekszik, a költői fajok elméletét is szépirodalom történeti munkákkal előmozdítja.

Az irodalmi termékekről beszélve, ezeket mondja: 'Irodalmunk könyvirodalmi része is sokkal gazdagodott, de a napi sajtó munkássága s terjedelme még sokkal nagyobb mértékű. A szépirodalomnak a költői, jelesen verses részét is, még nagyobb mértékben az elbeszélő-, regény- és novella- s nagy részében rajz-irodalmát a napi sajtó nyelte el, s tárczirodalomát tette, úgy, hogy nagy része befejezetlenül megy a nyomdába, naponta készülő részletekben, sokszor előre meg sem állapított befejezésig. Mohón készülő, mohón olvassák, sem a szerző, sem az olvasó nem emészt meg s nem mérlegheti értéke szerint. A színi és drámai kritika becse is érezhetőleg alászállott a mai hírlapirodalom hírtelen dolgozó, az előadás napján, rendszeresen még az előadás előtt láttalannul elkészült és az előadás után futtaban kiegészített, mert féljászaka készült, többnyire megrágatlanul a közönség elé került (mert másnap már olvasni kell) elhamarkodott formájában. ... Beszédét Tóth Lőrincnek, mint a társaság élő legrégebbi (az 1837. február 6-iki alakulás óta) tagjának és az újonnan megválasztott tagoknak üdvözlésével végezte, megnyitja az ülést.

Már a Whitaker-féle "Titled persons" című könyv, az angol nemesek nagytekinélyű kézikönyve, így emlékszik meg e ténnyről: 'A Hinton viscount cím, mely a Poulett grófnak legidősebb fiának tiszteleti címje, jelenleg vitás, mivel a két fiú között az idősebb, ki jelenleg utcai verklis, követeli ezt magának.' Tény, hogy a követelő verklisnek, ki 1849 decz. 15-én született, anyja, Newman Lavinia Erzsébet, 1849 június havában férjhez ment Poulett Vilmos Henrik grófnak, aki akkor Portsmouthban mint hadnagy élt. Neje, ki egy szegény tengerész leánya volt, állítólag már előbb Irlandban is ismerte. Házasságuk azonban nem volt szerencsés s a lord csakhamar visszaküldte őt anyjához, a hol a fia a házasság megkötése után hat hónappal született. Az apa soha sem ismerte el őt hivatalosan törvényes fiának, de Turnour állítólag be tudja bizonyítani, hogy soha sem fejezte ki tiltakozását a születéskor, sőt még éveig segítette anyját, ki 1871-ben halt meg s hogy a lord csakhamar vette el a második nejét. A pernek tehát megvan a törvényes alapja.

Az érdekes verklis, ki kezdetben énekes és színész volt, mivel atyja soha sem akarta segíteni s nagy szegénységben élt, már 1869-ben megnősült s nejétől egy fia van, Vilmos Henrik György, ki 1870-ben született és két leánya. Ezek is szegénységben élnek, sőt atyjuknak sokszor segítik.

Az angol társadalmi életben különben épen a fentebb említett elsőszülöttség jog következtében gyakori eset, hogy testvérek különböző társadalmi állást foglalnak el. Az utcai verklishez hasonló követelések is többször előfordultak már, bár soha sem okoztak ily nagy föltűnést.

A KISFALUDY-TÁRSASÁG ÜNNEPI ÜLÉSE.

Ötvenkettedik ünnepi ülése volt a Kisfaludy-társaságnak február 5-ikén az akadémia dísztermében. Nagy hallgatóság gyűlt össze, kivált hölgyek és a fiatalok, meghallgatni az ülés változatos sorozatát. Az emelvény háttérében délszaki növények zöld lombjai Arany László arcképét vették körül, mert részben az ő emlékezetének volt szentelve az ülés. Az emelvény körül ültek a Kisfaludy-társaság tagjai és hozzátartozói; az első sorban Wlassics Gyula közoktatásiügyi miniszter s mellette az öregek közül Görgy Arthur tábornok, e gyűlések rendes látogatója, ki e napokban töltötte be 81-ik életévét, Tóth Lőrincz, Lovány József stb. Gróf Apponyi Albert egyik oszlopközbe vonulva foglalt helyet. A most választott tagok is megjelentek.

Az elnöki asztalnál 10 órákor helyet foglaltak: Gyulai Pál elnök, Szász Károly másodelnök, Beöthy Zsolt és Vargha Gyula titkárok. A megnyitó beszéd melyet évek óta mindig Gyulai Pál mondott, most Szász Károlynak jutott, mert Gyulai a felolvasók közé tartozott. Az elnöki tiszttől csak annyit végzett, hogy megrázta a csöngettyűt, s beállott csöndebbe Szász Károly emelkedett föl.

Szász Károly másodelnök megnyitó beszéde a Kisfaludy-társaság történetét vizsgálta, mely megmutatta a társaság működésének útját. Majd a jelenlegi szépirodalomról szólt, melyet a napi sajtó foglalt le magának nagy részben.

Régiekről emlékezni — úgy mond — mindig jó és hasznos volt, mert a régiekről sok tanúság marad. A mi jót hagyhatunk hátra, azt eltanulhatjuk és fejleszthetjük; a mi bűnt pedig tévedtek, tanulság az utódotoknak, hogy ugyanabba ne essenek. Visszapillantván a társaság alakulásának első korszakára, kiemelte, hogy földadatai közé nemesek a költészet és szépirodalom művelését tűzte, hanem az irodalom gazdagítását esztetikai, költészeti, eredeti vagy fordított jeles dolgozatokkal. Tagjaitól nem a maga részére, hanem az irodalom javára várt dolgozatokat. Irodalmi társaságok nem is arra valók, hogy tagjaik egymás biztatására dolgozzanak, egymás műveit olvassák, mert a jeles művek társaságok nélkül is közzé kerülnek. A társaság — úgy folytatta — most is fontartotta fölveit, hogy a míg egyfelől a szépirodalmat annak minden fajával, költői és költetlen beszédben, gyarapítani s fölvirágoztatni igyekszik, a költői fajok elméletét is szépirodalom történeti munkákkal előmozdítja.

Az irodalmi termékekről beszélve, ezeket mondja: 'Irodalmunk könyvirodalmi része is sokkal gazdagodott, de a napi sajtó munkássága s terjedelme még sokkal nagyobb mértékű. A szépirodalomnak a költői, jelesen verses részét is, még nagyobb mértékben az elbeszélő-, regény- és novella- s nagy részében rajz-irodalmát a napi sajtó nyelte el, s tárczirodalomát tette, úgy, hogy nagy része befejezetlenül megy a nyomdába, naponta készülő részletekben, sokszor előre meg sem állapított befejezésig. Mohón készülő, mohón olvassák, sem a szerző, sem az olvasó nem emészt meg s nem mérlegheti értéke szerint. A színi és drámai kritika becse is érezhetőleg alászállott a mai hírlapirodalom hírtelen dolgozó, az előadás napján, rendszeresen még az előadás előtt láttalannul elkészült és az előadás után futtaban kiegészített, mert féljászaka készült, többnyire megrágatlanul a közönség elé került (mert másnap már olvasni kell) elhamarkodott formájában. ... Beszédét Tóth Lőrincnek, mint a társaság élő legrégebbi (az 1837. február 6-iki alakulás óta) tagjának és az újonnan megválasztott tagoknak üdvözlésével végezte, megnyitja az ülést.

Utolso fölolvastó Ábrányi Emil volt, a ki "Szerelem" című költeményét olvasta föl; végső versszakaszait itt közöljük:

Kis fészket raktunk, én és gyenge párom,
Ott végórát csendesen bevárom.
Egy vádat, egy panaszt sem ejt szavam,
Nyugodtan nézem, a mi hátra van.

Mig gyér időm lassankint leperem,
Mint rózsából a hervadt levelek.
Hadd hulljanak! ... Csak te maradj velem.
Te ringass a halálba, szerelem!

S ha már nem látom többé a világot,
Szívem porából nőjenek virágok!
Hantom fűvem, szerény fejfám alatt
Daloljanak szerelmes madarak.
Napfény ragyogjon helyem fölött,
S hirdesse dal, fény, illat, kikelet,
Mig mosolyogva alszom odalenn,
Milyen hatalmas, szép vagy, szerelem!

Végeztül Vargha Gyula titkár a pályázatokat eredményt mutatta be. Valamennyi pályázat meddő volt, a Vigyázó Sándor-féle pályázaton kívül. A beérkezett hat történeti elbeszélés közül az 'Ezüst tálak' címűnek ítélték a díjat. Főhívatottak a jelenleg levetelt és kitűnt, hogy a szerző Bodogai Lajos kecskeméti tanár. A naggyűlés ezzel véget ért.

eddig legtisztábban, leggazdagabban és legfényesebben, győztes hódítójává lett a kerek világon. Halálával új élete kezdődik, melynek immár betelt első félszázada arról biztosít, hogy ezt az életet bátran beleképzelhetjük még sok jövő század világába. A gondvilés pedig, a ki megajándékozott vele, adja meg azt is, hogy mikor majd a jövőndi távolában az egész emberiség örömeül folytatni fogja életét: éljen még akkor itt egy nemzet, boldogan és nemzetül, melynek ő nemesek öröme, hanem diadolsága is!

A közönség lelkes éljenzéssel fogadta Beöthy Zsolt e szép szavait. A felolvasó asztal pedig Kozma Andor foglalta el s emlékbeszédet tartott Arany László fölött. Szépen gondolt, szépen irt munka ez és rokonzenven, találó képet fest a nemrég elhunyt jeles íróról.

A legnagyobb magyar költő fia számára születési szerencsét csak szentségképen megbecsült, de sohasem főtogatott dísz volt. Apjától nem vett át semmit, csak a szigorú önbírálatot, az irodalmi szemérmességét. Azután költői erejét.

Arany János nem várta, nem is kívánta, hogy fia költő legyen. E arról a hivatásról meggyőződését a következő sorokban fejezte ki:

... Pályám bére

Égető, mint Nessus vére ...

És a fiatal Arany László lelkében sem keletkezett olyan költői vihar, a mely megnyilatkozásra késztette volna, de mégis megmozdult benne az öröklet vonzalom a költészet iránt. Kozma Andor ezután ismerteti Arany László műveit és az emlékbeszédet a következők szavakkal fejezte be: 'Nemes szív volt. Egyénisége nem a frázisokban, hanem a komoly munkában kereste a boldogságot. Népet igazán szerette. Sajátos, eredeti és egyéni volt, magas helyet vívott ki magának a magyar költészetben.'

Az emelkedett szellemű emlékbeszédet a közönség hosszú tapsa és éljenzése követte.

Gyulai Pál szavalt a most "Az ég virágján" című költeményét, melyben a politikai pártoskodást ostorozza. A költemény befejezése így hangzik:

Nem azért küzdött a honvéd
Sok éves esztében,
És szakadt meg annyi hű szív
Honfibanátában,
Hogy az utód, vagy dühében,
A helyett, hogy védje,
Megújult és alkotmányát
Darabokra tépje.

Sokszor tiprá alkotmányunk
Zsarnok véne, de mindég
Visszavítva, új erővel
Honfikar és hűség;
De ha egyszer, ho magyar nép,
Magadt tiprod azt el,
Haszatalan a késő bánat,
Nem éled többé fel!

A közönség zajos tüsszettel fogadta Gyulai előadását. Ez után Mikszáth Kálmán "A rokon" című elbeszélése került a sor. Ezt Beöthy Zsolt olvasta föl. Egy kevély rokon örökségéről van benne szó, a ki lenézi atyafiságot, halálakor pedig meghagyja, hogy csak az résztesüljön hagyatékából, a ki megjelölt metetésén. Sok komikus akadály lekészteti a temetésről a legszegényebb rokont, de éppen ő kapja meg az örökséget, mert az elhunyt pót-végrendeletében úgy szabja meg, hogy ha netalán akada olyan öndzertes rokon, a ki az örökség kedvéért sem megeli a temetésére, az legyen a vagyon. A humoros elbeszélést gyakran megszakította a derűltség.

Különös figyelmet ébresztett Berzeviczy Albert felkötésű, a ki mint új tag, a többiek nevében is köszönetet mondván, többi közt így beszélt: 'Ha érdemet keveset is hozok magammal ebbe a körbe, hozok legalább eddigi pályámon megérelelt olyan érzelmeket, a melyek a rajongó áhitat egy nemével készítetnek leborolni az előtt az oltár előtt, melyen nemzeti irodalmunk tisztán lángja lobog. (Élénk tettség és éljenzés.) Éreztem és érzem, hogy oly korszakba lépünk, a melyet egy szerencsebb jövő talán joggal fog a kiábrándulások korának nevezhetni; talán soha a nemzetek élete annyi ideált nem pusztított el, mint a mi napjainkban; (Igaz! Úgy van!) egynehányat kezeink között láttunk összemorzsolódni; nemesek céljaink homályosulnak el, de még emlékeinkre is árnyék borul, mikor látjuk, hová vezettek azok az utak, a melyeknek megtétele annyi verítéket, annyi lelkeselet, annyi vért követelt. (Élénk tettség, éljenzés és taps.) Az ábrándjait eltűnői vagy elhomályosodni látó nemzet érzelmevilágát csak egy csodálatos erő képes a maga érzelmevilágában kárpótolni és újra gazdagítani, az, a mely a maiakkal sokkal szomorúbb, sanyarúbb napjaiban is ott virrasztott a nemzet betegségére fölött és enyhét adó, boldog képeket fűzött a lázbetegnek álmaiba: költészet, irodalom, a maga eszményeinek kimeríthetetlen kincsével, a melyek — tapasztaltuk ezt már — annál fényesebben sugároznak, minél sötétebb a kor, melynek látóhatárán megjelennek. (Igaz! Úgy van!) Legyen nekünk nemzeti irodalmunk mindig az, a minek nemzeti újjászületésünk egyik legnagyobb alakja, Arany János mondta:

... életosztón a halónak,
Béniut idegre szongott hatás.
Reménye a remény nélküli valónak:
Onérzet, öntudat, föltámadás!

(Élénk tettség.)

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

MOLNÁR JÓZSEF.

Ülés után a társaság tagjai, a néhány vendéggel együtt, régi szokás szerint lakomára gyűltek össze az 'István főherceg' fogadóba.

A lakomán az első felköszöntőt Gyulai Pál elnök mondotta a királyra (jelkes éljenzés), a mi után Beöthy Zsolt emelte föl Gyulai arany serlegét, és a társaság egyik elhunyt jelesének, Csuthó Pálnak emlékeztetőt üjtotta föl. Az emelkedett szellemű beszédből fentebb közlünk egy részletet.

Következtek a többi fölköszöntők. Pomori Theureuk Emil a társaság elnökségére, Szász Károly, a társaságnak nem kevesebb, mint 36 év óta tagja, az új tagokra emelte poharát. János Gusztáv kanonok felköszöntőjében Szász Károly szavaiból indult ki. A protestáns főpap ugyanis megemlékezett arról, hogy mi a legnagyobb katolikus költőt, Dantet ő (Szász Károly) fordította magyarra, addig a protestánsok egyik legnagyobb költőjének, Miltonnak magyartítását katolikus lelkesztől, a szólótló ered. Vajha szélesebb körökben is meghallanánk, — mondá Jánosy — mint egyesül az országban az irodalomnak minden művelője — tartozzék bármely felekezethez, bármely politikai párthoz — az igaznak, szépnek és jónak kultuszában. (Élénk tettség.)

Az elnök másadelnökére s egyuttal egyik díszre és büszkeségére emelte poharát. (Élénk éljenzés és taps.) Alexander Bernát Gyulai Pál egészségre emelte poharát, Bercezik Árpád humoros felköszöntőben a társaság jövőndi tagjait, dr. Radó Antal Brabec Ferencz most megválasztott kültagot, Rakosy Viktor a társaság vendégeit üjtette.

Különös figyelmet ébresztett Berzeviczy Albert felkötésű, a ki mint új tag, a többiek nevében is köszönetet mondván, többi közt így beszélt: 'Ha érdemet keveset is hozok magammal ebbe a körbe, hozok legalább eddigi pályámon megérelelt olyan érzelmeket, a melyek a rajongó áhitat egy nemével készítetnek leborolni az előtt az oltár előtt, melyen nemzeti irodalmunk tisztán lángja lobog. (Élénk tettség és éljenzés.) Éreztem és érzem, hogy oly korszakba lépünk, a melyet egy szerencsebb jövő talán joggal fog a kiábrándulások korának nevezhetni; talán soha a nemzetek élete annyi ideált nem pusztított el, mint a mi napjainkban; (Igaz! Úgy van!) egynehányat kezeink között láttunk összemorzsolódni; nemesek céljaink homályosulnak el, de még emlékeinkre is árnyék borul, mikor látjuk, hová vezettek azok az utak, a melyeknek megtétele annyi verítéket, annyi lelkeselet, annyi vért követelt. (Élénk tettség, éljenzés és taps.) Az ábrándjait eltűnői vagy elhomályosodni látó nemzet érzelmevilágát csak egy csodálatos erő képes a maga érzelmevilágában kárpótolni és újra gazdagítani, az, a mely a maiakkal sokkal szomorúbb, sanyarúbb napjaiban is ott virrasztott a nemzet betegségére fölött és enyhét adó, boldog képeket fűzött a lázbetegnek álmaiba: költészet, irodalom, a maga eszményeinek kimeríthetetlen kincsével, a melyek — tapasztaltuk ezt már — annál fényesebben sugároznak, minél sötétebb a kor, melynek látóhatárán megjelennek. (Igaz! Úgy van!) Legyen nekünk nemzeti irodalmunk mindig az, a minek nemzeti újjászületésünk egyik legnagyobb alakja, Arany János mondta:

... életosztón a halónak,
Béniut idegre szongott hatás.
Reménye a remény nélküli valónak:
Onérzet, öntudat, föltámadás!

(Élénk tettség.)

... életosztón a halónak,
Béniut idegre szongott hatás.
Reménye a remény nélküli valónak:
Onérzet, öntudat, föltámadás!

(Élénk tettség.)

* Egy amerikai lap Jókairól. Említettük már, mely érdeklődést keltettek Amerikában Jókai Mór munkái azoknak a fordítóknak a révén, a melyeket újabban egy new-yorki nagy könyvkiadó cég ad ki. Az érdeklődést nemesek az mutatja, hogy az amerikaiak ezrével kapkodják a regényeket, melyeknél alig van kapósabb ezikke mostanában az amerikai könyvpiacon, hanem az is, hogy az Ujvilág tekintélyes lapjai és folyóiratai terjedelmes cikkeket mellátják Jókait és írói jelentőségét.

Most is egy new-yorki irodalmi szemle, a hírnemes Scribner-cég kiadásában megjelenő "The Book Buyer" című havi folyóirat érdekes cikkeket közöl Jókairól legújabb, januári számában "Jókai in his study" (Jókai dolgozószobájában) címmel. A cikk, melynek szerzője Hegedüs Sándor országgyűlési képviselőnek jelenleg Amerikában tartózkodó fia, ifj. Hegedüs Sándor, leírja apróra Jókai dolgozószobájának berendezését, melyet úgy, a hogy van, be fognak mutatni az 1900-iki párisi kiállításon s elmondja, milyen tisztelettel és szeretettel veszi körül a magyar nemzet nagy költőjét. Megemlékezik egyuttal Jókai 1895-iki jubileumáról is. A cikkhez kép is van mellékelve, mely Jókait dolgozószobájában ábrázolja, a mint könyves szekrénye előtt áll, könyvvel kezében.

Don Juan, írta Pekár Gyula, kiadta az Athenaeum-Társaság. A novelláról, regényeiről jól ismert író ebben a terjedelmes könyvben a Don Juan-mondát ismerteti, a mint a szerlem lovagtörténete átmeny különböző nemzetekhez és foglalkoztatja az irodalmat. Nagy olvasottsággal, megfigyeléssel, a kutató szorgalmas gondjával s a szépirodalmi író választékos stilusával írta meg ezt a tanulmányt. Fejtetgeti a Don Juan-típus fejlődését kezdettől végig, követi a különböző népek és irodalmak közepette megtétt útjában, megfigyelvén, hogy milyen új vonások tapadtak hozzá itten vagy ottan és hogy egyes alakulsáiban, módosulásában mi a legjellemzőbb sajátossága és mint tükörződik benne vissza esetről-esetre az egyes nemzetek gondolkodásmódja, felfogása és vérmérséklete. Lélektanilag is igyekszik megvilágítani, hogy miért kellett a Don Juan-típus eredeti alakjának szükségesszerűleg Spanyolországba, a hírtelen fellobbanás, a szuevedélyek hazájában kifejlődni, a hol a szerlem minden más befolyástól mentes, önönmagáért való kultusz. A 20 nagy nyolczadréfi ívve terjedő, ésimos kiállítású kötet ára 1 ftr 40 krajczár.

Vigszínház. Február 7-ikén a jó öreg Gondinet egy régi, s már a fővárosban is sokszor adott vigjátékát, "Gavaut, Minard és társa" címűt elevenítette föl a Vigszínház Mihály József új és jó fordításában. Most már egy kisű úgy tetszik, hogy a vigjáték régi eszközökkel dolgozik, sokat ismerünk már belőle, de hát nem Gondinet hibája, hogy annyi író tanult tőle és utánozta. Mégis harmincz évtől előtti darabja eléggé mulattató. Az előadás is olyan jól összevágott, mint a Vigszínházban szokott. A vigjáték eseménye a körül forog, hogy bizony Klára levelet ír Gavaut, Minard és társa "urnak", mely leveleiben figyelmezteti a "szörnyeteket" apai köteleimre. Gavaut és Minard — társuk tulajdonképpen nincsen — azt hiszik, hogy valami ifjúkori bűnik gyümölcséről van szó, a ki már 20 éves lehet. Nem kutatják, melyiknek illik az eset, de elhatározzák, hogy a fiatal embert házukhoz fogadják. Véletlenül jelentkezik egy ifjú, a kit az üzletársak a törvénytelen fúmak néznek és a kit gyöngöden bevezetnek, de Minard egy gyilkos arcképéhez hasonlítanak találya. Végül kintünk, hogy az a levél tulajdonképpen Terence segédnek szolgált, a kit Gavaut már vóul akart fogadni. A cég levélpapírosán levelezett bizonyos Klárával, a ki utóbb el is küldi neki a gyermeket, egy kis pályás babát. A fiatal ember, a kit a véletlen vezetett a házhoz, ott is marad. Gavaut három leánya közül egyik sem lesz Terenceé, hanem mindegyik nőil mehet a maga huszártisztjéhez. A három leányt Bán Nelli, Pécsi Paula és Varsányi Irén igyenesen játszoták. A cégfőnökök szerepeiben Szathmáry Árpád és Balassa megtették a tőlük telhetőt. Megyeri Dezső, a ki ma lépett föl először, mint szerződött tag, használható ereje lesz a színháznak.

Népszínház. Február 4-én "Hajnali harangszó" című alatti került első előadásra Karczag Vilmos és Hevesi József közös darabja, melyet őz falusi történetnek neveznek, habár ugyanzanok elemek és öltözetek szerepelnek benne, mint a népszínművekben. Talán nagyon is ugyanazok, mert e falusi történetek ép az a hibája, hogy új nincs benne, se mesében, se helyzetben, se fordulatban. Van azonban néhány epizódus és néhány vidám és melábusz jelenet. Egy szegény, elcsábított leány történetét játszák a színpadon. Esti harangszó után szomorún jelenik meg Lomnici Boldizsár jómódu parasztagadánál. Az egész háznép el van foglalva, de megszajnálják a lányt, Telkes Mária és családnak fogadják.

A lányba beleszeret a gazda korbély fia, Sándor, és megjavul a szerelemben. De Telkes Máriának múltja van, elcsábította egy mérnök, Fenyő Imre, a ki épen Lomniczi lányát akarja feleségül venni. A mint megérkezik a házhoz és a mint kiderül Mária büne, nagy hóvatarban elmenekül a háztól, de Sándor visszahozza, és szülőit felvilágosítja a mérnök gonoszságáról. Ennek tehát kiadják az utat, Lomnicziék leányát egy professzor kapja meg, Sándor is elveszi Máriát. Az előadásnak, mint minden népszínműnek, *Blaha Lujza* volt a lelke; frissen játszott mellette *Gazsi Mariska*, és jól működtek a darab javára *Kiss Mihály*, *Vidor*, *Németh*, *Horváth Vincze*, *Szabó Antal*, *Tollagi*, *Vidorné*, *Lubinsky*, *Siposné*.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Magyar Tud. Akadémia február 6-iki ülésén zivatar tört ki. A második osztály ült össze *Pauler* Gyula elnöke alatt. A zivatart *Ballagi* Aladárnak az Akadémia költségén szerkesztett 'Nyelvtörténeti Szótár'-ra mondott éles bírálatá idézte elő. Ezúttal már a harmadik részt olvasta föl kritikájából, s ennek bevégetével heves felszólalások történtek.

Ezt megelőzőleg *Acsády* Ignác tartott felolvasást 'A karlovczi béke története' című nagyobb művéből. Épen készűd az a karlovczi békeké, mert 1699 január 26-án kötötték meg, 16 évi török háború után. A béke a Lengyelországgal szövetségben volt Lipót császárnak, Velencének, Lengyel- és Oroszországnak olyan nagy területeket juttatott a török birodalomból, hogy az elvesztette egykori félelmetes hatalmát s nem fenyegette többé Európát, Magyarország mai 322,302 kilométert fevő területéből a szultán valami 220,000 kilométert veszített. A karlovczi béke valóságos halottaiból támasztotta fel Magyarországot s új korszakot nyitott a magyar nemzet életében, mely az azóta eltelt két század folyamán azt a földet, melyet nagybábra pusztán, idegen és gyér lakossággal kapott vissza a törököktől, ismét magyarrá, ismét virágzó polgárosodás színelhelyévé tette.

Acsády nagy figyelemmel hallgatott felolvasására következett *Ballagi* Aladár kritikájának felolvasása 'Mivélődsünk képe a Nyelvtörténeti Szótárban' cím alatt. A néhai Szarvas Gábor és Simonyi Zsigmond szerkesztésében megjelent nagyterjedelmű munkából *Ballagi* most is sok szavart sorolt föl azon meggyőződése és itélete mellett, hogy a mű felületes, rossz. 'Az Akadémia tekintélye — mondá *Ballagi* — a mi nélkül, mint akadémia nem állhat fenn, annyira kockázni forog, mint még soha, mióta fennáll. S ha az Akadémiának azok után, a miket fölirtt előtte, utolsó szakaként marad meg a Nyelvtörténeti Szótárról, hogy ezt a művet megszoroztatta: minden jórával ember azt fogja mondani, hogy az ilyen társaság nem osztogathat babért. Indítványozza tehát, hogy az Akadémia rendelje el a Nyelvtörténeti Szótár meglévő példányainak bevonását, ha kell, készpénzen megszerzését és megsemmisítését. Az indítvány hangosan nyilvánuló meglepetést okozott. *Szily* Kálmán fötitkár igazgatótan választotta, hogy a Szótár nagy és súlyos hibái mellett is becses munka; ajánlja az ülésnek, hogy az indítványt ne bocsássa tárgyalás alá. *Ballagi* Aladár felelt. Bizonyította, hogy a munka egy fabatkát sem ér. Éles hangon említé, hogy az Akadémia 36,000 frt tiszteletdíjat adott a szerkesztőknek, arczképet (Szarvas Gáboré) felfüggeszteti a képek teremben, mellszobrárt felállítják az Akadémia előtt Széchenyi szobra mellé. Az Akadémia tehát értebe önti a kor elteltségét. Hivatkozik saját, öt évig tartó munkásságára, melylyel a 'Szótárt' tanulmányozta, s ezért a 'Szótár' másik szerkesztője a 'Nyelvőr'-ben közönséges rígalmozónak nevezi őt. Az Akadémia semmi intézkedést nem tett, hogy ezt a sértést megtorolja s így neki nem maradt hátra egyéb, mint sajátbírósgát előt keresni elégtételt. *Szily* Kálmán még egyszer felszólalt, megjegyezvén, hogy a 'Nyelvőr' ugyan az Akadémia czege alatt jelenik meg, de a szerkesztők felelőse érte. A kitört viharok *Pauler* Gyula elnök vetett véget azzal a kijelentéssel, hogy az indítvány tárgyalása nem nyilvános ülésre való, adja be *Ballagi* indítványát az osztálytitkárnak s majd az Akadémia zárt ülésben fog határozni róla. Ebben *Ballagi* is megnyugodott. E szerint még lesz folytatás.

Összes ülés következett ezután, dr. *Than* Károly elnöke alatt, hogy az Akadémia idej költségvetését, melyet az igazgatótanács az osztályok javaslata alapján állapított meg, tudomásul vegyék. A rendes bevétel 172,700 forint, a mi a tavalyi maradványokkal 175,835 forint. Ezzel szemben a kiadás 104,624 frt. Az osztályok költségeire mintegy 70,000 frt maradt. *Hegedűs* Sándor kifogásolta azt, hogy a leltárt vagyonnak számítják s ezzel a közönséget, mely csak a milliókat látja, megtévesztik. Kifogásolja azt is, hogy az Akadémia nyereszkesedik papírjaival, holott nem ez a czél, hanem csak az, hogy a papírjait szőlő, de biztos kamatokra helyezze

POULETT LORD, MINT UTCZAI VERKLIŠ.

el. *Szily* Kálmán fölvilágosító szavai után az összes ülés tudomásul vette a költségvetést.

Az 'Eötvös-alap országos tanító-egyesület' február 2-ikén Eötvös József báró halálának évfordulója alkalmából az akadémia üléstermében ünnepi gyűlést tartott, melyen jelen volt: *Zsilinsky Mihály* államtitkár és báró Eötvös Lóránd is.

Molnár Viktor, az ünnepélyes közgyűlés elnöke, báró Eötvös József irodalmi és törvényhozási nagy munkáiról szolt, melyek méltók arra, hogy immár huszonnyolc év óta évről-évre a helyről dicsőítésként áldásos munkásságát. A fölhangozó éjlenzés után *Józsa* Mihály kir. segédtanfelügyelő tartotta meg emlékbeszédét Eötvös Józsefről.

Majd a pedagógusok énekkara énekelte el egy hazafias dalt és ezt *Bursics* Ernő ünnepi ódája követte, melyet a szerző élénk tetszés mellett szavalt el. Az óda így hangzik:

Eresi-i sírboltunk csöndes álmodója!
Báborulunk újra néma koporsódra.
Újra elsiarunk!... Tán vissza is várunk,
Emlékezés szárnyán, áldva, hozzád szállunk.

Látatlanba látjuk titkait sírodnak:
Porladó testét a porló halottnak.
Emlékeünk rólad... Megszakítja álmát —
Nagy lelked; s közöttünk suhogtatja szárnyát.

Borongunk: eszméink hogy hullanak sorba,
Oltáraink füstje, hogy leszál a porba.
Vagy ki az, ki látja — ma! — a fénynek árnyát? —
S ki tépdési, manap, a sötétség fátylát?...

— Eötvösünk, halottunk! emlékezzünk rólad;
Mi még nem feleltük lélekád szódat.
Föltámadást várunk!... szüendésünk írját,
Reménykedve járjuk nagyainknak sírját.

... Te, óz Dunánk! halljad, a mit néked mondunk,
Üdvözöld nevünkben a mi nagy halottunk.
Ha látod, utadban, az eresi-i halmot:
Csökold hajbajdál, csökold azt a partot!

Következett *Lakits* Vendel előadásában a titkári jelentés, mely szerint az egyesület múlt évi bevétele 24,996 frt, kiadása 21,363 frt volt. Az elmúlt évben 2690 forintot fordított pénzületi segélyezésre, 9835 frtnyi értékben szabad asztalokat szerzett a tanítóknak főiskolába járó gyermekek számára. Az egyesület vagyon: 91,991 frt. Az elmúlt évben 50 ösztöndíjat, 27 ösztöndíj segélydíjat osztott ki. A tanítók háza-nyak alapja már 19,414 forint. Kihirdették még a jövő évi pályázatokat. Ezzel a közgyűlés véget ért.

MI UJSÁG?

Magyar nők koszorúja a királyné koporsójára. A magyar nők adományaiból már tekintélyes összeg gyűlt egybe az Erzsébet királyné alap-ára, a melynek rendeltetése, hogy méltó módon örökítse meg a boldogult királyné emléket. A központi bizottság művészi kivitelű koszorút is készített a királynénak a bécsi kapuczinusok templomában levő koporsójára, noha a terv megvalósításának útjában volt a bécsi udvarnál uralkodó spanyol etikett. A királyi család elhunyt tagjainak koporsójára és szerint csak koronás fő tehet le koszorút.

A király azonban, az udvari szokástól eltérőleg, megengedte a magyar hölgybizottságnak a koszorú letételét. A bizottság a koszorú mintázására *Zala* György szobrászt kérte föl, a ki a minap Bécsben járt és megtekintette a királyné koporsóját.

Erzsébet-rend. A király öz. *Maitáth* Györgyné szül. *Hillebrand-Prandau* bárónének az Erzsébet-rend nagykeresztjét adományozta. *Tisza* Kálmán szül. *Degenfeld-Schomburg* Ilona grófnének a közjótékonyág terén szerzett érdemei elismerésül, az első osztályú Erzsébet-rendet, *Kállay* Benjámin szül. *Bethlen* Vilma grófnének, öz. gróf *Szapary* Gézáné szül. *Györy* Mária grófnének, gróf *Károlyi* Sándorné szül. *Kornis* Klarissa grófnének, gróf *Apponyi* Lajosné szül. *Scherr-Thoss* Margit grófnének és öz. báró *Garliczy* Bódogné szül. *Kornis* Lujza grófnének, az első osztályú Erzsébet-rendet, végül öz. *Katona* Istvánné szül. *Gállfalvi* Róza, a deési jótékony nőegylet elnöknőjének és a városkereszt ottani választmányi alelnökőjének, a közjótékonyág terén kifejtett buzgó működése elismerésül, a harmadosztályú Erzsébet-rendet adományozta.

Királyi kitüntetések. A budapesti egyetem tanárai közül azoknak, kik a törvények készítésében érdemeket szereztek, a király magyar udvari tanácsosi címet ajándékozott. Ezek: *Nagy* Ferencz, *Kovács* Gyula, *Zsögöd* Benő és *Schwarz* Gusztáv és *Neumann* Ármán dr. képviselő. Szintén magyar udvari tanácsosi címet kapott emőkei *Emich* Gusztáv, az Athenaeum-nyomda igazgatója, a magyar művelődés körül szerzett érdemeiért. *Benkő* Kálmán, az orsz. képzőművészeti társulat igazgatója a képzőművészet fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül a harmadosztályú vaskorona-rendet nyerte el. — Továbbá a király *Popovics* Vazul István horvát és magyar országgyűlési képviselőnek és a budapesti Thököly-féle intézet igazgatójának, a tanügy és a tanügyi irodalom terén szerzett érdemei elismerésül, a királyi tanácsosi címet adományozta.

Széchenyi-lakoma a nemzeti kaszinóban. Gróf Széchenyi István emlékeztetének évenkénti ünnepét február 5-ikén ülte meg a nemzeti kaszinó. A Széchenyi-serleget a főúri világ egyik fiatal tagja, ifjabb gróf *Zichy* János ürtette ki, s a nemes idealizmus és társadalmunk régi magyar jellegének hanyatlásáról beszélt.

'Azt az eszménységet — mondta a szónok, — mely a nemzet szíve mélyében még él s mely itt-ott felcsillámlik, mint a pásztortűzek a sötét éjszakában: ezt az eszménységet már régóta nem mivelik azok a tényezők, melyek a nemzet vezetésére hivatottak. Félve hasonlítom össze azt a magyart, kit Széchenyi vezetett, azzal a magyarral, a ki ma itt él a hazában, mert habár ma is úgy él a hazaszeretet mindenkinél szívében, mint akkor, a nemzet egésze ma már meg tud úgy hinni, remélni, nem tud úgy örülni, nem tud úgy sírni és szenvedni, mint akkor, azért, mert nem tud már úgy lelkesedni sem. Vénebb lett-e ez a nemzet, a melynek szíve nem öregedhetik meg soha? — En nem tudom. Fáradt-e ez a nemzet, melyet a múltban nem tudott megörömmi sem? ... én nem tudom! Egyet tudok csak, és ez az, hogy ha a nemzet sokáig akar élni, akkor sokáig kell tudni lelkesednie, ha meg akarja érni második ezeréves születése napját, újra vissza kell vinni, vissza kell varázsolnia ősi tisztá ideálizmusát. Azért az egész magyar társadalommal együtt a Kaszinó sem felelhet meg jobban ama feladatnak, melynek megoldását Széchenyi bizta reá, mint ha híven múltjához, mindenkor és mindenben az ő példáját követi és ha különösen a társadalmi kör, megalapítója ideális törekvéseinek kultuszáért soha, de soha sem szűnik meg Széchenyi nagy emlékének áldozni. És ha ez úgy lesz, akkor talán újra magára fogja öltetni társadalmunk régi magyar jellegét, akkor újra ragyogni fog ama szellemben, mely Széchenyi szelleme volt és a melytől e pillanatban teljesen áthatva, a legnemesebb magyar és a legmagyarabb nemes emlékére írtam ezen serleget.'

A kaszinó tagjai nagy tetszéssel fogadták e beszédét. Gróf *Károlyi* István állott fel ezután, ki megindult hangon emlékezett meg *Rudolf* trónörökös halálának tízezeres fordulójáról és Erzsébet királynénak a közelmúltban történt elhunytáról.

Petőfi és Jókai emlékezte Pápán. A közelebbi napokban Fenyvessy Ferencz főispán felhívására Pápán értekezletet tartottak az összes egyletek, tanintézetek és hivatalok vezetői és nagy lelkesedéssel kimondták, hogy a Színház-terén a főiskola

lával szemben a szintén Fenyvessy főispán kezdeményezésére már felállított szabadság-szobor mellé szobrot állítanak *Petőfi*nek és *Jókai*nak, a pápai főiskola egykori tanulóinak. É ezből a szobor-bizottság *Fenyvessy* főispán védnöksége alatt megalakult. Elnökké egyhangulag *Hegedűs* Lorántot, Pápa város képviselőjét választották meg. A *Petőfi*- és *Jókai*-szobor javára még e hónapban *Császár* Imrénének, a Nemzeti Színház tagjának közreműködésével nagy színelőadást tartanak.

Esküvők. Dr. *Lukachich* Béla pénzügyminiszteri titkár február 4-én tartotta esküvőjét az egyetemi templomban *Matlekovits* Rózával, *Matlekovits* Sándor v. b. t. t. nyugalmazott államtitkár leányával. Az esküvőn jelen volt: *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter, gróf *Apponyi* Lajos udvarnag, *Wekerle* Sándor, gróf *Csekonics* Endre, stb. Az esketést *Schlauch* Lőrincz bíborno, váradí püspök végezte. — Dr. *Mantuano* Rezső, kereskedelmi miniszteri segédtitkár és a keleti kereskedelmi akadémia tanára, február 5-én vezette oltárhoz *Maar* Irmát, *Márfly* Emil és neje született báró *Majthényi* Irma mostoha leányát, illetőleg leányát. Násznapok voltak: *Vörös* László orsz. képviselő és *Blaskovich* István. — Ifjabb *Haffer* Márton január 29-ikén tartotta esküvőjét *Mautner* Pál fakeserkelő leányával, *Ellával*, a dohány-utcai szidő-templomban; az esküvőn a nagykereskedő-körök és a pénzüvilág sok kitünősége volt jelen.

Farsang. A farsang utolsó hetében sem volt híja a mulatságoknak. Február 5-én a Magyar gazdaszasszonyok daltársasága zajlott le a Vigadóban, régi hírnevéhez méltóan. Február 7-ikén, kedden, a Royalban a technikus bált tartotta meg a műegyetem ifjúsága, mely várakozáson felül sikerült. É hó 10-ikén a medikus bál volt a Royalban. Az izléses táncrendek, melyek *Fábr* János Kossuth Lajos utcai ezüstárú gyárában készültek, kedves meglepetésül szolgáltak a hölgyeknek.

HALÁLOZÁSOK.

ALFRÉD, szász-koburg-góti herceg, a trón örököse, meghalt é hó 6-án, Martinsbrunnban, Merán mellett, 25 éves korában. É halálával a koburg-góti trón örökösében ismét válság áll be. A mostani uralkodó elődje, II. Ernő halála után (1893) sem volt örökös, s a trón a walesi herceget, az angol trónörökösöt illette volna. De ez lemondott öccsére, *Alfréd* javára, ki el is foglalta a trónt, s most fiutd hiányában *Koburg* Fülöp herceget, a magyar főrendiház tagja a legközelebbi örökös, ki a *Koburg*-ház katolikus ágához tartozik. *Alfréd* herceg haláláról az a hír terjedt el, hogy több hét előtt elkövetett öngyilkossági kísérlet következménye. A herceg szenvedélyes játékos volt s Berlin egyik előkelő dorbélos klubjában igen nagy összegeket vesztett. A klubot szétgátratták a német császár egyenes kívánságára, ki a hadsergének elharapozott játékszenvedélyt kiemellettől ildőzi. A berlini botrányok miatt több előkelő katonatiszt vizsgálati fogságba került, s a herceget is Darnstadtba helyezték át. Itt lötte föve magát, de sebében hetekig szenvedett, s gyöngylás végett vitték Marnában, hol azonban bekövetkezett halála. Az elhunytak a román trónörökösönő nővére.

GYALOKAY LAJOS, régi honvéd, a nagyváradi törvényszék elnöke, a város közéletének egyik tisztelt főrja, elhunyt 74 éves korában, Nagyváradon. *Gyalokay* a szabadságharc számos csatájában részt vett, leginkább az erdélyi hadjáratban. *Piskinél*, *Segesvárnál* meg is sebesült. Egyik tanúságtéve volt annak, hogy *Petőfi* a *Segesvár* melletti fehéregyházi csatában elesett. A költővel már a csata végetes fordulatokor találkozott össze, s mezenekülre hívta, ajánlván, hogy az ő szerkerét keresse föl. De *Petőfi* nem hitte, hogy ily szörnyű órában a kocsis a mondott helyen várakoznék, s *Gyalokay*tól elválva, a költő épen oly irányba indult, a honnan kozákok törtek elő. *Gyalokay* noha megebesesült, a kocsis segítségével elmenekült, *Petőfi* azonban soha sem látta többé senki. A nagy költőre vonatkozó e fontos adatot *Gyalokay* a 'Vasárnapi Ujság' 1897. évfolyama 33. számában megjelent cikkében részletesen adja elő. A szabadságharc

Szerkesztői mondanivalók.

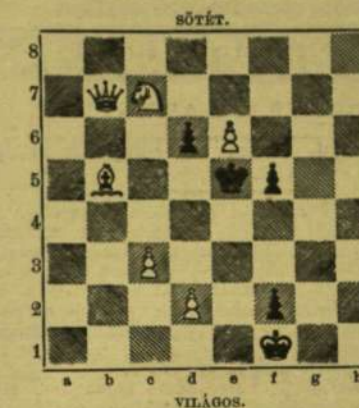
Egy bibliai kép. A szentírás prózai előadásában sokkal több a költői szín, melegség, közvetlenség, mint ebben a versben, melyhez a vidám, pajkos, szökdelő forma sines jól választva.

Beh szép színt. De szerettem. Az ibolyához. Legfeljebb azt a bírálatot mondhatjuk, hogy igen-igen gyöngye kísérletek, a költői tehetség legkisebb felcsillanása nélkül.

Platánfa. Nem te vagy az. Közölni fogjuk.

SAKKJÁTÉK.

2100. számú feladvány. Decker A. F.-től.

Világos indúl s a negyedik lépésre matot mond.

A 2084. sz. feladvány megfejtése Nemo O. és Erlin K.-től.

Világos. Sötét. Világos. a. Sötét.

1. Kf4-e5 ... Kc7-b6 (a) 1. ... Kc7-d8
2. Ke5-d5 ... Kf6-b7 (b) 2. Ke5-e6 t. sz.
3. Kd5-c5 : mat. 3. Ke6-e7 v. V mat.

Világos. b. Sötét.

1. ... t. sz.
2. Ke5-e6 (f) stb.

A 2085. számú feladvány megfejtése Gray H.-től.

Világos. Sötét.

1. Vb6-b8 ... mat. t. sz.
2. megfelelőleg mat.

Helyesen fejtették meg: *Budapest*: K. J. és F. H. — *Andor* S. — *Kovacs* J. — *Berhán*: Scheiber Adolf — *A pesti sakk-kör*.

KÉPTALÁNY.

A 'Vasárnapi Ujság' 3-dik számában közölt képtalány megfejtése: Az emlék egy részét képezi az ember erkölcsösségének. Jaj annak, a kinek nincsenek emlékei.

Felelős szerkesztő: *Nagy* Miklós. Szerkesztési iroda: Budapest, IV., *Kaplony*-utca 9.

Mint kiváló gyógyvizet és óvszert rheuma, köszvény és hurutos betegségeknl, valamint hólyag- és vesebántalmaknál, orvosi tekintélyek a *Salvator-Lithion*-forrást ajánlják.

valamint fekete, fehér és színes *Henneberg*-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, esikos, kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban stb).

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogásoknak postabér-, vámentesen és házhoz szállítva. Minták postafordultával.

Magyar levelezés. — Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

HENNEBERG G. selyemgyárai, Zürichben (ca és kir. udvari szállító).

Foulard-selyem
65 krtól - 3 frt 35 krig méterenként legújabb mintázat és színben -

Bőr- és szépségápolás szakorvosa
med. univ. Dr. Révész Benő
 Budapest, Kerepesi-ut 63. sz. I. em.
 24 évi gyakorlat, a berlini és bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján, gyorsan és alaposan gyógyítja az összes
bőr-, ideg és nemi bajokat. Szépségi hibákat, szepő, anya- és májfolt, pattanás, szemölcs, részor, fagyos végtagok, hajkorpá, hajhullás, sebek; szakértői tanácsot szolgál az arcz és kéz ápolására.
 Feltűnő eredménnyel gyógyítja a **ülkös betegségek** név alatt ismert összes férfi-, női bajokat s azok következményeit.
 Rendel: délelőtti 8-12, dé. u. 3-5 és este 7-8 óráig.
 Levelekre azonnal válaszol. Kiváratra gyógyszeréről is gondoskodik. Mindenkor mély diszkrétó.

„EGYETÉRTÉS”

POLITIKAI NAPILAP.
 Csavolszky Lajos, 1898. Kossuth Ferencz, felelős szerkesztő, XXXII. évfolyam, főszerkesztő.
 Az Egyetértés nem dolgozik a hatásvadászat olesó eszközével, hogy magának egyszerre, tömegesen csakhamar újra elmaradó, új előzetéseket szerezzen, hanem mindenkor kellő színvonalon álló közleményei, gyors, pontos és minden tekintetben megbízható tudósításai által iparkodik régi, jó hírnevét mint hazánk legelőrs rangu napilapja állandóan fenntartani, hogy ez uton ne csak régi előzetéseit kapcsolja állandóan magához, hanem közönségét új hódítások által évről-évre maradtánál meg is szaporítsa.
 Hogy ezt a célt elérjék, erre nézve legnagyobb támaszuk a lap nagy terjedelme. Az Egyetértés egyetlen egy oldalon majdnem annyi betűt képes közölni, mint a kisebb lapok három egész oldalán s így az Egyetértés egy rendes 8 oldalos lapja annyi közleményt tartalmaz, mintha a kisebb lapok 24 oldalán jelennek meg, a mi azonban csak ünnepnapokon történik. Ilyenkor az Egyetértés 12-20, illetőleg a kisebb alkalmak számátva 36-60 oldalnyi terjedelmű.
 Csak a lap ily nagy méretei teszik lehetővé, hogy az Egyetértés mindenről oly bő és részletes tudósításokat közölhet, a melyeket egy más lap sem nyújthat közönségének. Így általánosan ismeretes, hogy az Egyetértés országgyűlési tudósításai a nemban a legtöbbetesebbek, nemesak a tudósítások kimerítő volta folytán, hanem annál a tárgyilagosságnál és részrehajlatlanságnál fogva is, mely a tudósításokat minden pártszínezeti előlött is élvezetessé teszi. Egy másik nagy erőssége a lapnak rendkívül bő társas- és eseményrovata. Az Egyetértés állandóan két kitűnő regényt közöl egyszerre, részint eredeti, részint a modern világírodalom remekeiből válogatva elsőrangú műfordítók fordításában. Az egy év alatt között regények 400-500 nyomtatott ívre, vagyis 40-50 rendes regénykötetre rúgnak. Ha most még tekintetbe vesszük az egyetértésnek mindenkor közéletünk kitérősségei és elsőrangú publicistikáit által írott **veszélyeztetéseit** és egyéb **politikai közleményeit, hírlapjait, eredeti táviratit** az ország és világ minden részében levő saját levelezőit, továbbá a vasárnapoknál megjelenő s egy-egy szakapot pótló irodalom, „Tanügy” és „Mezőgazdaság” című országos hírlapokat a végül az Egyetértés legjobban informált **közgazdasági, ipar-mezőgazdasági** rovatát és megbízható tőzsdéi és tudósításait, bátran mondhatjuk, hogy az Egyetértés a hazai sajtónak egyetlen organuma, mely az intelligens közönség minden osztályának igényeit a legteljesebb mértékben kielégíteni képes. Mindenben előnyök dacára az Egyetértés előzetési ára a legmérsékeltőbb: 7345
 Egész évre 20 frt -
 Fél évre 10 -
 Negyed évre 5 -
 Egy hóra 1 - 80
 Előzetéseket legelőrszerűben postautalványon az Egyetértés kiadóhivatalához Budapest, papnövelde-utca 8. intézendők.

Köhögés és rekedtség ellen
 páratlan szere a rendkívül kellemes ízű és teljesen ártalmatlan szerekből, u. m. hársfavirág, hársfahéj és cukorból készült **Hársfahéj-cukorkák** melyeknek doboza 25 kr.
 A KRIEGER-féle

TOKAJI CHINA-VASBOR

vérszegénység, sápkór, étvágytalanság gyógyítására és gyenge gyermekek erősítésére a leghatásosabb készítmény. Kétúni sajtásáit az orsz. egészségügyi tanács is méltatta s ajánlására belügyminiszteri engedéllyel látított el.
 Egy üveg 3 frt, kis üveg 1 frt 60 kr.

Legtökéletesebb arczisztító és szipító szer:
 Akácia arcz-creme 1 frt.
 Akácia szappan 50 kr. 8027

Ezen szerek utánzatok ellen törvényesen védve vannak.
 Főraktár: KRIEGER GYÖRGY
 Korona-gyógyszertár, Budapest, VIII., Kalvin-tér.

Kaphatók a gyógyszertárakban.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

HIMFY DALAI

Vigjáték három felvonásban, egy előjátékkal.
 Irta BERCZIK ÁRPÁD.
 Illusztrálta R. Hirsch Nelli.

Ara díszes amateur kötésben 10 frt.

A női szépség

(az ideális szépség) egyik legnagyobbat és leghatásosabb kincsét egyedül a **Blaha Lajza pipere eréme** képezi, mert ez teljesen ártalmatlan és színtelen, a nappali használatra, este, színházba sétára menés előtt) a legalkalmasabb. Kiváló jószágilag legjobban igazolja az, hogy Dr. Spitzner: Blaha Lajza ünnepelt nagy művésznőnek kedvence pipere szere. — 1 tégely 1 frt 20 kr., hozzá Blaha Lajza arczpor (erem, fehér rózsaszínben) 1 doboz 80 kr. és szappan 1 drb 50 kr. Eredeti minőségben kapható közvetlen a készítőnél:
 Dévai SZÖLÖSY ISTVÁN, gyógyszerész, Budapest, I. ker., Krisztina-körút 32. A ki postán titkarság mellett is azonnal megküldi használati utasítással. Raktár: Török József gyógytár, „Opera” gyógytár.

Üllői-út 21. szám.
 Ajánlja műtermét mindennemű fölvételekre legnagyobb formátumig. Külön műsorszorító osztály.
 Heliogravure, Autotypia, Fototypia, Fénynyomat.
 Telefon összeköttetés. 7544

A női szépség

fenntartására és emelésére a legkifejlesztett szer:
Cornelia-arczkenőcs (törvény által védve) 7706
 mely az arcznak úde, megelöppen tisztá fiatalos színt kölcsönöz a mit semmi más szerrel elérni nem lehet. Kifejlesztett: szepők, pattanások, pöröndécs (mitesser), túlvörös arcz és bőr minden tisztálansága ellen, a sárga vagy barna arczbort vakító fehéré teszi. Egy kis tégely ára 1 korona. Egy nagy tégely ára 2 korona. — Ezen közkedvelt szer kapható:
LESZKOVÁCZ MILETA
 „KORONA” című gyógyszerárban Ó-Verbáson (Bácska), 150.
 Postai megrendelésnél írom postaké, szappanak és illatszerek hozzáomárolására ajánlatnak.
 Vizonteladók kerestetnek.
 Főraktárak Budapestben: Török József gyógyszerár, Király utca 12. és dr. Egger Leo gyógyszerárban Váci-körút 17.

Woltitz Manfred

REPRODUKÁLO-MŰINTÉZET PHOTO-CZINKOCRAFIA
 DIRECT-ANGOL-RENDSZER SZERINTI-ELJÁRÁS
 BECS, VIII. Bez. Josefstädterstrasse 43.
 VII. BUDAPEST 47 AKACZFA-UTÓZA 47.
 CIGÉK: AUTOTYPIA PHOTOTYPIA CHEMICRAFIA

Szépség és egészség.

Korunk fonyaválaja az idegesség és vértelenség, melyből számtalan kór származik. Ez ellen pedig legbiztosabban hat a **vasas chinabor** 1 üveg 1 frt 20 kr., 5 üveg franko küldve 6 frt.
 Sherryvel van készítve és minden hasonlevő készítmények között a legelőrs híres és legvalóságosat tartalmazza.
ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerész Aradon.
 Kapható Budapestban: Török József gyógytár, utca 12. minden nagyvárosos gyógyszerárban.

Homoki szőlőtelepítőknek igen fontos.

A czég 17 év óta áll fenn s most már az országon kívül is elterjedt a híre, amennyiben ma már sok némes és vadonczemetet szállít Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Németország részére. Nemesszállománya ezúttal 500,000 drb; vadonczemetet 15 millió. A czég évenként 4500-5000 rendelőknek küld szállítmányokat. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla teljesen homok- talajon létezik és így az főként a szőlő, mert mind tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldben épen úgy, mint az agyagos, köveses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztonságban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszapterakodásra vagy talajszagos kővértelt talajban állították elő. A gyümölcsfa-bokla

Elsőrangú hazai gyártmány.

Gőzcseplők

Pontos cím:

ELSŐ MAGYAR

GAZDASÁGI GÉPGYÁR

RESZVEŒY-TÁRSULAT

BUDAPEST.

Magyarország legnagyobb és egyedüli gazdasági gépgyára

összes

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágot kérdéssel bizalommal hozzájuk fordulni.

Részletes árjegyzékkel és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szeceksavágók. Horzsolók.

Palais hajifjító

használatával a megöszült haj eredeti színét nyeri vissza. A fejbőrt nem festi, a ruhaneműt foltot nem hagy, többi előnye, hogy a hajutókat erősíti és hogy teljesen ártalmatlan. Egy üveg ára 1 frt. Főraktár Budapesten: Petri Ottó gyógyszerárban, I. Ártilla-körút 47. Kaplat: Váci-körút 65. sz., Nádor-utca 3. sz. Király-utca 36. szám alatti gyógyszerárban is. 8045

KIRÁLYNŐ-ARCZCRÉME, legjobbnak ismert arczszépítő a vilagon.

Ezen arczcrème a legrovidebb idő alatt ellávoit az arczról minden bőrtisztatlanságot, u. m. szepöl, pórszem, szőrtüsz, a szí nefeherre és üdév teszi. Teljesen ártalmatlan. Egy üveg 70 kr., Királynő-arczcrème szappan 1 doboz 50 kr. — Királynő-arczcrème fehér, róza és crème szamban 1 doboz 70 kr. Szétküldési díj: 721. Főraktár: Temesváry József. Anyag-gyógyszertára Zombor, Jókai-tér 2. Budapesten Török József gyógyszerárban, Király-utca 12. sz.

Vérszegények és lábbadozók

Serravallo Chinabort vassal lgyanak 1/2 liter ára 1 frt 20 kr. 1/2 liter ára 2 frt 30 kr.

Készítő Serravallo gyógyszerész Triestben. Pompás ízű, a miert a gyermekek is igen szivesen isszák. Sokszor kitüntették. Minden gyógyszerárban kapni.

6 arany, 18 ezüst érem, 30 dísz- és elismerő oklevél.

Kwizda-féle

Restitutionsfluid

cs. és kir. szab. mosóvíz lovaknak.

Egy üveg ára 1 frt 40 kr. 35 év óta használják udvari istállóknak, nagyobb katonai és polgári istállóknak, nagyobb megerőltetések előtt erősítőszert, ilyenek után az erő visszaszerzésére; továbbá rándulásoknál, az izmok meredtsége esetében stb. a lovakat a trainingben erőpróbatúra képeit. Valódi minőségben csak fent látható védjegygyel ellátva kapható Ausztria és Magyarország összes gyógyszerárában és drogeriáiban. Főraktár: Kwizda Ferenc János.

cs. és kir. o.-m., román kir. és bolg. fejed. udv. szállító, ker. gyógyszerárban. 7840 Korneuburgban, Bécs mellett.

„A világ legjobb sámfája“ FÖLDVÁRY IMRE

érfi divat és fehérmű raktárban. párja frt 1.50 Budapest, IV., Koronahéreg-utca 11. sz. és VIII., Kerepesi-út 9. 7797 Férfi ingek, Jäger-árak, vadász és sport-cikkék dús választékban kaphatók. Körtük és Nyakkendők.

Wachtl és Társa IV., Régi-posta-utca 4 Egy a legszébb ajándék a Passepapouts és Rámák a legjutányosabb árakon. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A női szépség emelése, tökéletesítése és fenntartására legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegyíztiszta és zicmentes készítmény a Margit Crème. Róvid idő alatt szüntet szepöl, májfoltot, pattanást, bőrtákt (mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himűbőlyeket, még koros egyéneknek is üde bájos arczszínt kölcsönöz. Ára 50 kr., nagy 1 forint. Margit hölgyport 60 kr., 3 színben. Margit szappan 35 kr., Margit fogpáp (Zahnpasta) 50 kr. Készítő FÖLDES gyógyszerár, Aradon Deák Ferenc-utca 11. sz. Főraktár: Török József gyógyszerár, Budapest, Király-utca 12.

MINDENÜTT KAPHATÓ RÉTHY FÉLE LEGJOBB PEMETEFÜZÜKORKA rekedség köhögés és hurutellen. 1 doboz ára 30 kr., 5 doboz bérmentve 1 frt 50 kr. Szétküldés: RÉTHY BÉLA gyógyszerár Békés-Csabán.

OFFICINÁI SÜRITETT JÁNOS MALATA-KIVONATA legjobban ajánlható tüdőbetegségeknel, torokkatarrusnál, ugymint régi köhögésnél. Főképp kitűnő hatást gyakorol a gyermekek légzőszerveinek bajainál. Kellemes ízénél fogva szivesen szedik a gyermekek. Egy üveg ára 1 forint; 5 üveg ára bérmentve 5 frt. Kapható az összes gyógyszerárban, drogua-, osemege- és fűszerkereskedésekben Magyarországi kizárólagos főraktár: Török József gyógyszerár Budapest, Király-utca 12.

A HÓDOLÓ DISZFELVONULÁS körkép látogatóinak díjmentesen bemutattatik a jelenkor legnagyobb szerű optikai találmánya, a szín-fényképezés. (Natural Colour Photographie.) a) Veress Ferenc (Kolozvár) kísérleti színfényképeinek kiállítás. b) Ives amerikai mérnök által feltalált természetes színfényképek vetitve. c) Ioly dublini tanár Bemutatások: minden hétköznap délután 4 óraker, vasár és ünnepnap d. u. 4 és 5 óraker.

Fekete Selymekelmék legszolidabb festésűek, a jó viselhetőségért és tartóságáért jótállólévéllel. Közvetlen elárutás igazi gyári árakon, magánosok részére portó- és vámentesen, a háshoz szállítva. Ezer meg ezer elismerő irat. Minták fehér és színes selymekből is, bérmentve. GRIEDER ADOLF ÉS TSA királyi szállítók selymek-gyárak szövetsége Zürich. 7780

Menyasszonyi kelengyék legszébb kiállításban Kollarits József és Fiaínál Budapest, IV., Városház-tér 8. sz. ugyanott most jelent meg 8037 a legújabb képes árjegyzék, mely vászon- és fehérmű-kelengyék beszerzésénél tájékozásul szolgál. Árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Kipróbált és csálhatatlan szer hajkihullás, fejkorpa, ellen az kopaszodás 7993 ANTICALVUS mely teljesen ártalmatlan, a haját puhítja, növeszt) annak szép színt ad. — Gyermekénel is sikeresen használható. — Nagy üveg 2 korona, 5 üveg bérmentve küldetik. Főszétküldés: KANTY ÖDÖN Balassagyarmat. Minden gyógyszerárban és drogeriáiban kapható.

Haj-fiatalító Herm. Jahnke berlini híres vegyész találmánya. A haj-fiatalító nem festi a haját, hanem a fiatalág eredeti és üde hajszínt helyreállítja, a vörös haját barnítja. — Egy üveg ára 2 frt 40 kr., postával bérmentve, a pénz elöleges beküldése mellett 2 frt 75 kr. Hozzávaló Brillantine 1 üveg ára 60 kr., postán bérmentve 80 kr. Budapesti főraktár: EGGER-féle gyógyszertár a Nádorhoz, V. L. Váci-körút 17. és a Török féle gyógtár. 7811

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER legújabb égyvényes SAVANYU-KÜT

VASÁRNAPI UJSÁG 8. SZÁM. 1899. BUDAPEST, FEBRUÁR 19. 46. ÉVFOLYAM. Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és / egész évre 12 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt / félévre — 6. Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG / egész évre 8 frt / félévre — 4. Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK / egész évre 5. — / félévre — 2.50 Külföldi előfizetéshez a postaiag meghatározott viteldi is csatlakd.

HUNYADY LÁSZLÓ GRÓF. A BUDAI VÁR Üri-utczájának egyik régi palotájában húnnya le örök álomra szeméit a folyó év január 11-én a legelőkelőbb magyar főúri nevek egyikének viselője: Hunyady László gróf. Nem annyira a jelenkor embere, hanem inkább az ősi múltnak egy képviselője tűnt le Hunyady László gróf személyében. Ott vegzte be földi pályafutását, a hová annyira illett egyéniségével és lelkiületével: az ódon, eszöndes és mégis előkelő Buda várában, világ-várossá pezsdült fővárosunk legnagyobb részében. Voltakép ez a mi fővárosunknak Faubourg-Saint-Germainje. A magyar történelem e városrész egyszerű, czífratlan palotáinak falairól szól le hozzánk, emlékeztetve bennünket régmúlt dicsőségére, fényes és szomorú korszakokra. Mint fölnyitott genealogiai könyv lapjai, sorakoznak egymás mellé az ősi épületek a Szent-György-tértől a Bécsi-kapuig, emlékünke idézve az Illésházakat, a Drugetheket, a Perényi, Baththyány, Esterházy stb. családokat.

Nagy vagyonnal, megnyerő külsővel, alapos műveltséggel és ritka nyugodt véralkattal lépett az életbe. Igazi főúr volt, kerülője a föltűnésnek, közömbös a nyilvános népszerűség iránt, szilárd elveiben. De ez általános jellemvonások mellett — melyek közösek minden nemzet nagyuraival, s nem annyira faji, mint osztályi tulajdonságok — teljes összhanggal egyesült benne a nemzeti érzésű magyar főúr az udvarhoz tartozó emberrel. E tulajdonsága tette őt tiszteltté és becsültté mindazok előtt, kik közelebből ismerték s tudták, hogy ép oly jó magyar hazafi,

mint a mily föltétlen híve az udvarnak. Soha nem volt következtelen elveikhez, sem a képviselőházban, hová az alkotmány helyreállítása után beválasztották, sem később a főrendiházban, hol cenzus alapján foglalt helyet. Kortársai és barátai közül Majláth és Sennyei mint zárkózott természetű főurak valának ismeretesek; az ő modorában azonban, bárkivel volt dolga, természetes előzékenység nyilvánult. Nem volt demokrata érzelmű s nem is iparkodott ezt fitogtatni. A szabadelvűség bizonyos vívmányai, a közélet egyes tünetei és a társadalmi állapotok legújabb alakulásai ellenkeztek fölfogásával és lelki világával, de ellenkezését csak negatív módon nyilvánította: megmaradt a saját fölfogása mellett, kitérően az újítások és új szokások elől. Büszke volt, de nem külöleg, s nem az egyesek iránt. A ki előtt megnyitak dolgozó-szobájának, vagy szalonjának ajtai, az a legelőzékenyebb magyar házigazdát találta benne, s egyszersmind a mintaférjet. Nejét, szül. Csáky Sarolta grófnőt, — mint az őszhajú Philemon Bancist — bálványozó szeretettel vette körül.

Közéletünkben ifjú kora óta részt vett. Eleinte a pozsonyi es. kir. helytartóság hivatalnok volt. Az 1848/49-iki szabadságharcban mint alezredes és a somogyi zászlóalj parancsnoka tűnt ki. Az újabb alkotmányos korszakban 1867-től 1872-ig Mosonmegye főispánja volt; 1872-től pedig 1887-ig több ízben volt országos képviselő. A király kegye előbb kamarási, majd titkos tanácsosi méltósággal tün-tette ki. Változatos, de nem zajos életének egyes mozzanatai azonban magasan kiemelkednek ama zárt körből, a melynek szentelte magát, mintegy becsvágyat találván az egyes főúri családok közt fölmerült ellentéték és bajok elsimításában. Nem csak kiemelkedtek e mozzanatok, de bele is játszóttak a világpolitikába. És e szem-

Ellinger fényképe után. HUNYADY LÁSZLÓ GRÓF.